

Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!

Marksizm-Leninizm
temelinde parti birliği
için ileri!

Karkêren hemû
welatan yekbîn!

İŞÇİNİN SESİ

Yıl:10, Sayı:230
11 Nisan 1983

GÖREV: PARTİYİ GÜÇLENDİRMEK

Aliye P. Atılgan

Faşist cuntanın 2,5 yıldır uyguladığı ekonomik siyaset öylesine ağır sonuçlar doğurdu ki, bugün herkes Türkiye kapitalizminin felç olma noktasına doğru gitmekte olduğundan söz ediyor.

İstanbul Sanayi Odası'nın hazırladığı bir rapora göre, 1982 yılı içinde, Türkiye'deki tüm firmaların yüzde 86,1'i herhangi bir yatırım yapmamış, ileriye dönük bir yatırım planı hazırlamamıştır. (Hürriyet, 2.4.1983)

"Ekonomik nedenlerle olağanüstü hal ilanı" Danışma Meclisi kürsülerinde bile söz konusu edilirken, aynı zamanda Olağanüstü Hal Yasasının "el çabukluğu marifet çıkarılivermesi için çabaların yoğunlaşması ilginçtir.

Tabansız cuntanın halkın öfkesinin patlamasından duyduğu korku nedeniyle geçeköndü yıkımları konusunda attığı geri adımı hatırlarsak, belki bugün için bir olağanüstü hal ilanının henüz yakın olmayan bir olasılık olduğunu düşünebiliriz. Ama hem faşist cuntanın hem Türkiye kapitalizminin isteminin bu olduğu açıktır.

İstanbul Sanayi Odası'nın raporunda, endüstrinin yarı kapasitenin altında çalışmasının en önemli nedeninin iç talep yetersizliği olduğu (yüzde 48,3) belirtiliyor. Kapasite kullanımının yüzde 30'lara doğru düştüğü otomotiv dali

plaka tahdidinin kaldırılmasıyla rahatlatılmaya çalışıldı. Ama otomotiv endüstricileri sorunların çözümü için bunu yeterli bulmuyor, devletten iç talebin artırılması için "ucuz tüketici kredisi" dağıtılmasını istiyorlar. Tofaş'tan bir yetkili, "Kapasite kullanımının artması için ya ihracat yapılmalı, ki bu pek mümkün değil, ya da talepte artış olmalı." diyor.

Türkiye kapitalizminin bunalımını çözmek amacıyla var olan işsizler ordusuna, 2,5 yıl içinde birkaç milyonluk "yeni ordular" ekleyen, işçileri, emekçileri açlık sınırına iten faşist cunta, şimdi de kapitalizmin iç pazar darlığı sorununun azıtmasıyla burun buruna geldi.

Konut açığının kapatılabilmesi için devletin bir yıllık bütçesinin bile yetmediği, Türkiye'de inşaat sektörü de "talep azlığı"ndan şikayet ediyor!

Ve çok garip birşey oluyor! Sözde "halkı" düşünerek, gerçekte ise inşaat sektörünü canlandırabilmek amacıyla Danışma Meclisi'ne "kiralanın dondurulması" teklifi veriliyor! Böylece belki eve talep artar, inşaat sektörü canlanır, diye düşünüyorlar. Türkiye'de bugün gerçekten herşey başaşağı durmaktadır.

Öte yandan geçtiğimiz günlerde faşist cunta İMF'yle bir yıl süreli yeni bir Stand-by

anlaşması imzaladı. Türkiye-İMF görüşmeleri başlarken hükümet yetkilileri "kimse bizi büyük Türkiye'yi yaratma yolundan döndüremez" diye konuşmuş, İMF'den iç talebi, yatırımları artırma izninin koparılabilceğini savunmuştu. İMF yatırımlar konusuna "evet" demiş ama yalnızca "ihracata yönelik" olarak!

Bu, yoksula "neden baklava börek yemiyorsun" diye sorma hikayesine benziyor. Cunta dış pazar "buldu da mı" ekonomiyi düze çıkaramadı!

Üstelik AET'den gelen haberler ihracat umutlarının yeni bir darbe daha yiyeceğini gösteriyor. Nisan ayı içinde AET "Türk tekstil ihracatının tümüne 3 yıl süreyle sınırlama getirmeyi" planlıyor. Mehmet Ali Birant 1 Nisan tarihli *Milliyet*'te, "Unutmamak gerekir ki, bugüne kadar yapılmış milyarlık yatırımlar da kısıtlamalar karşısında heba olabilir." diye yazıyor.

Türkiye kapitalizmi kapana kısılmış durumdadır. Faşist cuntanın aldığı her ekonomik önlemlerin biraz daha kötülemesiyle sonuçlanıyor. Ekonomi falının gösterdiği "Batı tipi ılık bir burjuva demokrasisi" değil, daha çok devrimci bir kabarıştır. Olasılıklar arasında kuşkusuz faşizmin daha azgınlaşması da vardır.

Türkiye işçi sınıfı uzun yıllara yayılan şanlı bir devrimci durum yaşadı. Savaştı, bu savaşlarda çelikleşti, deneyim kazandı. Ama en başta partisinin oportünizme batmışlığı yüzünden bugün yenilmiş durumdadır.

Sınıfın güç topladığı, yenden savaş alanlarına dalmak için hazırlandığı bugün en önemli görevimiz tüm gücümüzle ve her yönüyle partimizi güçlendirmektir. Yığınlar arasında kök salıp hazırlamak ve hazırlanmaktır.

TKP-İşçinin Sesi tüm örgütleriyle, tüm üyeleriyle bu yoldan yürüyor. Dupduru ideolojisi, örgütlülüğü, örnek disipliniyle sınıfına layık bir komünist partisini gün be gün güçlendiriyor. Menşevik "resmi" yönetime karşı yoğunlaşan kavga da bu hazırlığın bir parçasıdır. Bugün aramızda olmasalar da oportünizme karşı devrimin, likidasyona karşı partinin yanında duran yoldaşlar Türkiye'de ortamın her an değişebileceğini de dikkate alarak kavgaya omuz verilerse hazırlığımız daha kolay ilerleyecektir.

Yığınların faşizme karşı yoğunlaşan nefretini sosyalist bilinçle donatacak, öfkeye devrim hedefini göstereceğiz. Yenden kabarması kaçınılmaz olan devrimci dalgayı kucaklayacak, devrime ulaşma görevimizi başaracağız.

Okurlarımız yazıyor

Hava değişiyor

Değerli *İşçinin Sesi*, Ben *İşçinin Sesi*'nin bir sempatizanıyım. Geçenlerde Türkiye'ye gittim. Gerek yolda, gerek orada duyduklarım, gerçekten de Türkiye'de nabzın yavaştan yükselmekte olduğunu gösteriyor. Bu nedenle, duyduklarımı iletmek istedim.

Giderken trende iki işçi arkadaşla beraberdim. Biri eskiden polismiş, sonra işçi olarak Fransa'ya gitmiş ve 14 yıldır işçilik yapıyormuş. Ötekisi, 3.5 yıl Almanya'da işçi olarak çalıştıktan sonra, kesin dönüş yapıyordu.

Yol boyunca Türkiye'deki durumdan konuştuk. Bu arkadaşlar, yurt dışında çalışarak para biriktirmenin işçi adamı kurtarmayacağı görüşündeydiler. Cuntaya öfke doluydular. Kapıkule'den girdikten sonra da, cunta rejimine karşı konuşmayı sürdürdüler.

Özellikle Fransa'dan gelen arkadaş, "neredeyse Toros dağlarında 12 çocuğu olan, tek bir eşeğinden başka bir malı olmayan adamdan bile vergi isteyeceksiniz, Allah belanızı versin" diye bağırarak hiç çekinmeden konuşuyordu. Aynı arkadaş, "mecliste kendilerini garantiye aldılar, dörtte birle karar verecekler, 160'ı zaten otomatik onlar, 10'u hık-mık etse, 150 garanti" diye kızıyordu.

Böyle konuşmalarla Kapıkule'den İstanbul'a vardık. Orada duyduklarım da, biraz daha alçak sesli, daha dikkatli ama aynı yönde konuşmalar oldu. Bir *toplulukta* birisi şunları anlattı:

"Van Üniversitesi diye bir üniversite yokmuş. Bu üniversiteye kaydedildi denen öğrenciler, Erzurum Üniversitesi'nin bir bölümünde ders görüyorlarmış. Arkeoloji bölümünde okuyup da her yıl bir kez hocalarıyla birlikte kazıya giden öğrenciler, hocalarıyla

İŞÇİNİN SESİ

Masrafı: İngiltere'de 50p, Almanya'da 2DM ■ Yıllık abone: İngiltere'de 15 pound, Almanya'da 50DM ■ Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: 29 Parkfield Street, London, N1, England ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd. (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulundadır. Hiçbir yazı geri gönderilemez.

İçindekiler

Aliye P. Atılğan Görev: Partiyi güçlendirmek	1
Okuyucu mektupları	2
İşçi mizahı	3
R. Yürükoğlu Kavga ve Yorum: Elmada yarım kurt	4
TKP EK Üst Büro duyurusu	5
H. Erdal yoldaş hakkında menşeviklerin açıklaması ..	6
H. Erdal Şanssız bir provokasyon belgesi	8
Yıldırım Gırmel Geçmişten geleceğe doğru	9
ÇEK-AL: Parti tarihinden sayfalar	11
Anahtar	17
Deneyim alışverişi	18
Çocuk gözüyle	23
Deneyim alışverişi	24

birlikte 'nerede bu üniversite' diye konuşup gülüyorlarmış."

Bunu anlatan şunu da ekledi: "Televizyonda, radyoda Van Üniversitesi açıldı deyip durdular, ama gerçekten böyle bir üniversite açılışydı, Evren açmaya koşardı. Koşmadığına göre zaten açılmadı."

Bir başka zaman, birisi de şunu anlattı:

"Televizyonda küçük bir çocuğa 'Atatürk hakkında ne düşünüyorsun?' diye sormuşlar. Çocuk da, 'annem buramıza geldi diyor' demiş. Çocuğun anne ve babasını tutuklamışlar."

Dönerken de daha İstanbul'dan trene binmiştik ki karşıma oturan bir emekçi, Evren'in Adıyaman'da çok, Malatya'da az konuştuğunu söyledi ve "acaba korktu mu" diye, soruyla sözlerini bitirdi.

Hava değişiyor. Bir enerji seziliyor. Devrimci selamlar.

Ş.T., Belçika

Bir sosyalist ülkeden izlenimler

Değerli yoldaşlar, Sizlere Viyana'dan dostça selamlarımı gönderiyor, örgüt seferberliğinde tüm yoldaşlara başarılar diliyorum. Bu mektubumda sizlere 2 günlüğüne gittiğim bir sosyalist ülkedeki izlenimlerimi anlatmak istiyorum.

Sokaklarda koka-kola, pepsi reklamlarından geçilmiyor. Duvarlarda, panolarda sosyalizmi övücü hiçbir yazı göremedim. Müthiş bir Batı hayranlığı yaratılmış. Amerikan filminin oynatıldığı bir sinemada biletlerin karaborsa (!) satıldığını gördüm. Moda diye Amerikan ve İngiliz bayraklı, yazılı gömlekler satılıyor.

Ekonomik olarak sömürünün olmadığı, sosyalist alt yapının oluşturulduğu bu ül-

kede eski pisliklerin temizlenemediği gözle görülüyor. Bürokrasi ezileceğine, güçlendiriliyor. Kağıt işleri halkın çilesi olmuş. Her kağıt parçasına, pul yapıştırıyorlar. Halkın bilinçlenmesi için pek birşey yapıldığını sanmıyorum. Kitaplar ucuz ama katabevlerine hapsedilmiş. Okuyanlar sınırlı. Parti'nin hiç te halkın yönetime katılımını sağlamak diye bir derdi yok! Demokrasi ve sosyalizmin içiçe geçmesi gerekliliğini, parti bir kenara bırakmış!

Yürükoğlu yoldaşımızın Sosyalizm ve Demokrasi yazısında belirttiği gibi, bürokrasinin ayrıcalıklı bir tabaka olarak güçlenmemesi için, ücretlerin ayarlanması gereklidir. Yürükoğlu yoldaş yazısında, Paris Komünü ilkelere uygun olarak, sosyalizmde "en yüksek memurun aylığı kalifiye bir işçinin aylığını geçemez" diyordu. Ama gittiğim ülkede bu uygulamanın tersi göze çarpıyordu. Bunlar büyük yanlışlıklardır. Partiyi yığınlardan soğutur.

Kendisiyle konuştuğumuz yaşlı bir öğretmen şunları söyledi: "Sosyalizm iyidir. Ben sosyalizmi istiyorum. Ama bir sürü tembel insan çıkar için partiye girip ayrıcalık kazanıyor. Partinin buna karşı önlem almaması, onun işini güçleştiriyor, itibarını sarsıyor." Aynı kişiye işsizliğin olup olmadığını sorduk. Şöyle cevapladı: "Evet işsizlik yok ama bir kişinin yapabileceği işi 5 kişi yapıyor. İşsizlik yok ama verimlilik de çok eksiktir".

Kısacası Parti, sosyalist ekonomiyi kurup, binasına çekilip oturmuş. İşinin bittiğini sanar bir hava içindedir.

Bu arada bir komünist ile tanıştık. Sosyalizm ve demokrasi konusundaki fikirlerimizi anlattık. Hepsini doğru buldu. İkinci kez görüştüğümüzde bizlerden diğer arkadaşların da sözettiğini, bizim gibi doğru fikirleri olan insanları tanımakla memnun olduğunu söyleyerek adresini verdi ve kitaplarımızdan göndermemizi ısrarla istedi.

İşçinin Sesi'nin doğru fikirleri yaşam içinde kanıtlanıyor.

Sosyalizm ve demokrasinin ayrılmazlığını savunan partimiz, sosyalist ülkelerdeki yanlışlıkları komünistlere yaraşır biçimde eleştiriyor. Yapılması gerekenleri açıkça dile getiriyor. İşçi sınıfının öncüsü komünist partisinin ancak yığınları kazanarak başarıya ulaşacağını yoksa Polonya'da olduğu gibi garip durumların doğacağını açıkça söylüyor.

Marxist-Leninist ideoloji ile donanmış çelik disiplinli partimizin bayrağı altında yürüyoruz!

Yaşasın Marksizm-Leninizm!

*Kemal Fırat
Viyan*

Örgüt var örgüt var

Yoldaşlar, Dört yıldan beri Viyana'da bulunmaktayım. Şimdiye kadar tüm "devrimci derneklere gidip, çalışmalarına ve seminerlerine katıldım. Tüm örgütlerde çalışmalara katılmamın nedeni, o örgütlerin ideoloji ve çalışmalarının doğru olduğu değil, doğruyu ararken kendi devrimci özünü korumak, devrimcilere yakın olmak isteğimdi.

Viyana'daki dernek çalışmaları, hiçbir zaman doğru anlayışla ele alınmamıştır. Devrimcilerin nasıl bir derneğe gereksinimi olduğu düşünülmemiştir. Bu da dernek çalışmalarını küçük burjuva anlayışla ele alıp, yığınlara bu çerçevede yaklaşmayı getirmiştir.

Ancak bir yürüyüş, miting, gece hazırlığı olduğu zaman yığınlara uzanmak akla geliyor. Eylem bitince yığınlarla ilgilenmek bir yana bırakılıyor. Öte yandan dernekler yalnızca akrabaların toplantı yeri haline geliyor. Bu da, küçük burjuva örgütlenmenin üstüne çıkamamayı, eğitime girememeyi peşinden sürükliyor. Dernekler lokal olmaksın, çay ve yiyecek satarak gelir sağlamaktan öteye gidemiyor.

Bu eksiklikleri, hataları dile getirmek isteyenlere devrimcilikle ilgisi olmayan yöntemler uyguluyor, hatta onları

açıkça kovabiliyorlar. Devrimin zorunluluğunu anlamak, bilmek devrimci özveri içinde çalışmakla olur. Bunu bu insanlarda görmek çok zor. Bunun zararını yığın tabanı çekiyor.

Durum bu olunca, Viyana'daki devrimci çalışma açısından genel sonuç hiç de sevindirici olmuyor.

Ortalama 40 bin Türkiyeli'nin yaşadığı Avusturya'da genel devrimci örgütlenme zayıf ve güçsüz kalıyor. Örgütlü olmayan kesime, yığınların içine uzanma çabası harcanmıyor. Bu anti-faşist miting ve yürüyüşlerde kendini gösteriyor. Oysa örgütler sağlam kadrolar yetiştirse, onlara ideolojik-siyasal bilinç verebilse yığın ve örgüt çalışması çok daha başka olur. Şimdi derneklere folklor, koro vb. kültürel çalışmalar kendi başına amaç edinilmiş durumdadır.

İşçinin Sesi Viyana'da çok yeni olduğu halde, kararlı çalışmasıyla kendisini herkese kabul ettirmiştir. Bir avuç insanla işe başlayan *İşçinin Sesi*, bugün her türlü zorlukların üstesinden gelerek dernek açmış, çalışmalarını hızlandırmıştır. *İşçinin Sesi*'nin bu özverili çalışması birçok devrimcide sempati uyandırmıştır.

Ben de bunlardan biriyim. Şimdi *İşçinin Sesi*'nin çalışmalarına girdim. Haftada iki gün düzenli siyasal eğitim çalışması yapıyoruz. Her hafta kitap ve yayınlarımızı, Türkiyeli'lerin yoğun olduğu yerlerde dağıtıyoruz. Aile ziyaretlerini bir düzenlilik içinde sürdürüyoruz.

Devrimci disiplinimizle, kötü alışkanlıklara ve başına buyrukluğa izin vermeyeceğiz. Biz yalnızca lokal değil, sosyalist yığın örgütü olarak çalışıyoruz. Kültürel çalışmalarını amaç olarak değil, siyasal çalışmanın aracı olarak görüyoruz.

Avrupa'da da olsak, Marksçı-Leninici anlayışla yetişecek, içimizdeki devrim ateşini güçlendireceğiz.

Yaşasın *İşçinin Sesi*!

*Sinan Haydar
Viyan*

İŞÇİ MİZAHI

Bu da bilgisayar postası

Sovyetler Birliği'nde son yılların en büyük buluşu yapılmış. Bu inanılmaz buluş, düşünen ve geleceği söyleyen bir elektronik beyinmiş!

Tüm dünyada yankılar uyandıran buluşu görmek için her ülkeden gazeteciler, bilim adamları Sovyetler Birliği'ne akın ediyorlarmış.

Bu büyük buluşun ilk tanıtımı için tüm sosyalist ülkelerin komünist parti sekreterleri davet edilmişler. Bu arada bizim resmilerden de yeni yardımcı genel sekreter Tahir Yalaz gitmiş.

Büyük bir törenle açılış yapılmış, makina tanıtılmış, özellikleri anlatılmış. Sıra soru sorup cevap almaya gelmiş.

İlk soruyu yetkili bir Sovyet yoldaş sormuş: Ne zaman tarım sektöründe Amerika'yı geçeceğiz? Makina gürültüyle çalışmış, bir süre sonra yazılı kâğıt gelmiş: 1989'da. Ardından Bulgaristan Komünist Partisi Sekreteri sormuş: Ne zaman tütün üretimi istenilen düzeyde gelişecek? Cevap: 9 yıl sonra. Böylece sorular

cevaplar sürüp giderken, sıra Tahir Yalaz'a gelmiş. Yalaz, sakın sakın sorusunu kağıda yazmış, bilgisayara vermiş. Bilgisayar şöyle bir sallanmış, korkunç bir gürültü olmuş, biraz sarsıntı daha ve bir süre sonra zavallı alet parçalanmaya başlamış. Dumanlar arasında herkes hayretler içinde T. Yalaz'a doğru ilerleyerek sormuşlar: Ne yaptın? Makinayı bozdun. Ne sordun? Olamaz! Nasıl olur! Derken T. Yalaz bilgisayarın enkazı içinden gözlerini mahzun ve mahcup bir biçimde kaldırarak "Hiiii!..." demiş, "Çok zor bir soru sormadım, yalnızca bizim partide durum nasıl, diye sordum" demiş.

*Kemal Fırat
Viyan*

Cunta ve turşu

Soru: Turşu ile cunta arasında ne fark vardır?

Yanıt: Turşu için fasulye, domates, patlıcan, lahana, biber gibi çok sayıda sebze gerekir. Cunta için ise 5 hıyar yeterlidir.

Türkiye

"ÖRGÜT BEN OLDUĞUM İÇİN VAR,
BEN ÖRGÜTLÜ OLDUĞUM İÇİN VARIM.
BU TUĞLA DA BENDEN!"
(*Atılım*, 1 Şubat 1983, s.2)

Bu tuğla da bizden

TAVLAN

İŞÇİNİN SESİ

R. Yürükoğlu

Partimizin "resmi" menşevik kanadının içine düştüğü bu son (ne ilk ne de son olacak) krizle birlikte gayrimeşru yönetimin yeni ve ilginç bir dizi taktiği gözlerimizin önünde açılıyor.

1978-79'lardaki *İşçinin Sesi*'nin bağımsız komünist siyasetinin oluşmasıyla belirlenen kriz sırasında oportünist yönetim *İşçinin Sesi*'ni ağza almayı yasakladıydı. Evinde *İşçinin Sesi* bulunan, *İşçinin Sesi*'nin görüşlerine (tümüne ya da bir tekine) sempati duyan herkes tüzük çiğneyerek üyelikten "çıkartılmıştı". Öte yandan *İşçinin Sesi* hattı kesin olarak "anti-Sovyet" bulunmuştu.

Eskiden o denli "ödünsüz"düler ki, partinin en büyük örgütlerini sorgusuzsualsiz, tüzüğü de bir yana fırlatarak partiden "çıkartıldılar". Bugün, "ben *İşçinin Sesi*'nin görüşlerini doğru buluyorum" diyen yoldaşlara bile her yerde, Almanya'da, Danimarka'da, Fransa'da, İsveç'te, her yerde şöyle diyorlar: "Aman partiden ayrılma, istersen görev yapma, kenara geç bekle, doğru olduğumuzu göreceksin."

İdeolojik-siyasal-örgütsel açılardan ve hapisteki yoldaşlara karşı suçluluklarının o denli bilincindedeler ki, o denli korku ve telaş içindeler ki, komünist partisini Mevlana tekkesine benzetmekten bile utanmıyorlar. Uzlaşmalar, uyuşmalar, pazarlıklar. Yoldaşlar! Bu yaratıkları iyi tanıyın. Komünizmi, komünist partisini devrimci kamuoyunda ve halkın önünde gözden düşürenler bunlardır. Ekmeğimize, aşımıza, mutluluğumuza, yarımıza göz koyanlar yalnız burjuvalar değil. Bunlar da var.

Bir de *İşçinin Sesi*'nin tutumuna bakalım. *İşçinin Sesi*

Elmada yarım kurt

hareketi TKP'nin içinden ayrı örgütlenme hesabıyla büyümedi. 1979 yılında Veli Dur sun yoldaştan Politik Büro'nun haksız ve yersiz yere bir "disiplin suçu" icad ederek özeleştirici istemesini bu yoldaşın reddetmesi ve tersine onları ideolojik olarak mahkum eden bir konuşma yapmasından sonra üç yoldaşla başladı.

Ta baştan *İşçinin Sesi*'nin ideolojik-siyasal-örgütsel doğruları korkusuzca koymaktan başka bir kaygusu olmadı. Üç kişiyken de, 300 kişiyken de, bugün de, hiçbir zaman Leninci parti normlarını tartışma konusu yapmadı.

Menşevizme başkaldırının en taşkın, en deli dolu anları olan ilk çıkış anlarında bile komünist partisinin birliğinin granit temeli olan disiplin ve merkeziyetçiliği savundu, onun menşevikçe yorumuna karşı çıktı. Çünkü, "inançları, programları ve partilerinin tüm

taktikleriyle merkeziyetçi olan Bolşeviklere merkeziyetçiliğin zorunluluğunu kanıtlamaya kalkışmak gerçekten açık bir kapıyı açmaya uğraşmak olur." (Lenin, *Toplu Yapılar*, İngilizce basım, c.26, s.116)

Canından çok sevdiği, dünyaya gözünü *İşçinin Sesi*'nin görüşleriyle açmış, kişiliği onunla yoğrulmuş, partinin en değerli varlıklarını bile, parti normlarına uymaz tutum gördüğünde hiç tereddütsüz acımasızca (ama yoldaşça) eleştirdi. Bu tutum sapı samandan ayırdı. Kişilik meraklıları döküldüler. Ne var ki, her yaşanan olayda partinin liderliğine güveni arttı. Parti normları üstüne hiç ödünsüz tutumun nasıl hem kendilerinin, hem partinin iyiliği, genel çıkarları ve sağlıklı gelişmesi için vazgeçilmez bir tutum olduğu anlaşıldı.

Parti normları üzerinde bu kolektif ısrar, doğru ideoloji ile birleşince, Türkiye'nin yaşadığı şu en zor bir-iki yıl içinde TKP Leninci kanadı devrimci harekette önemli bir örgüt oldu. Bugün, "resmi" oportünist kanatla her alanda, her düzeyde, her yöntemle (onların simgesi olan iğrenç yöntemler dışında) savaşa ve tepemeye hazır bir *komünist partisi* var.

Bunu onlar da görüyor. Onun için, yaşadığımız bugünkü parti-içi krizde bir ikinci ilginç ve yeni taktikleri de şu oluyor: Türkiye'de zaten hiçbir yerde görünmüyorlar, Avrupa'da da oldukları her yerde gerçek komünistlerle tartışmadan, ideolojik-siyasal konuları gözden geçirmekten ısrarla kaçıyorlar. "Bu konuları tartışmayalım, bu konuları tartışmayız" diyorlar.

Bu taktiği de kırıp parçalayacağız. Böylece, aralarındaki devrime inançlı yoldaşları kav-

gaya kazanacağız. Yalnızca biraz toparlanmak için zaman kazanmaya çalışan yeminli oportünistlerin de maskelerini indireceğiz.

Anti-Sovyet suçlamasına gelince, bu konunun *İşçinin Sesi*'nin devrimci varlığı içinde yer alabilecek çok yoldaşın kafasını dün, hatta bugün de karıştıran tek nokta olduğunu kabul ederiz. Ancak, bizler için seçim en çok sayıda yoldaşı biraraya toplamak değil, bilimi-dünyayı-ülkesini tanıyan savaşılar örgütü yaratmak olduğu için yolumuzun doğruluğunda ısrarlıyız.

Karmaşık toplumsal ve siyasal olguları ve bunlara yaslanan siyasal konuları, sorunları böyle kavramlarla ele almanın tüm sakıncalarını, basitleştirici, vulgarlaştırıcı etkisini bile bile söylüyorum: *TKP Leninci kanadı Sovyetçi bir örgüttür*. Partimizin bu karakteri, Sovyetler Birliği'nin dünyada tuttuğu nesnel yeri, onun dünya devrimci merkezi oluşunu tanıtmaktan kaynaklanır. Tam da böyle olduğu için ve yakın amacımız Türkiye'de devrimi gerçekleştirebilecek bir komünist partisi yaratmak olduğu için, dünya devrimine, dolayısıyla Sovyetler Birliği'nin de uzun erimli ve gerçek çıkarlarına ve Türkiye devrimine zararlı gördüğümüz her tutumu açıkça yoldaşça eleştireyi, bir komünistin onurunu elden bırakmadan reddedemeyeceği görev biliyoruz.

Bu tutumu bize Lenin öğretmiştir: "Bizim en azından en önemli dökümanlarımızı inceledikten sonra siyasetimizin *eleştirisini* yapan her Batı Avrupalı Marksiste sonsuz bir şükran duyardık. Çünkü o böyle davranarak bize büyük bir yardım yapmış ve aynı zamanda tüm dünyada olgunlaşmakta olan devrime

Duyuru

Türkiye Komünist Partisi Üyeleri,
22 Kasım 1982 tarihiyle, İ. Bilen imzasıyla
geçtiğimiz aya dek parti örgütlerinde okutulup geri
alınmakta olan bildiri komünist onuruna karşı
işlenmiş bir suçtur.

Politik Büro'yu ele geçiren, İ. Bilen'i de kenara
iten partizan oportünistleri, yazdıkları bildiriye İ.
Bilen'in imzasını koyarak, bildirinin tüm günahını
bu kişiye yüklemeye çalışarak bir yere kaçamazlar.
Yönetime geldikten bu yana partiyi hızla param-
parça ediyorlar, ve saklanamaz olan bu duruma her
zamanki gibi bir suçlu arıyorlar. Şimdi, H. Erdal
yoldaş. Yarın İ. Bilen olacak. Ancak, komünistleri
kandıramayacaklar. Partimizin kollektif bilinci bu
oyunu bozacaktır.

H. Erdal yoldaşa, açıkça değil, üstü örtülü
imalarla yönelttikleri hain suçlama, hepimizi tek
tek düşündürmelidir. Bu iğrenç tutumun sonu ne
zaman gelecektir?

Veli Dursun yoldaşımız için, *İşçinin Sesi* hareketi
için aynı şeyleri söylemişlerdi. Oportünizme karşı
çıkan herkese aynı şeyleri söylüyorlar. Bu, ideolojik
— siyasal — örgütsel bir kavga değildir. 1973
atılımıyla partimizin parti olarak ayağa kalkma-
sında en büyük katkısı olmuş, yıllarca PB üyesi
olarak Türkiye örgütünü ve başka bazı en kritik
örgütleri kurmuş ve yönetmiş bir yoldaşın ideolo-
jik-siyasal eleştirilerine bu yolla yanıt vermeyi
hiçbir komünistin, hiçbir namuslu insanın kabul
edebileceğini düşünemeyiz.

Yoldaşlar! Bildiriyi oportünizmden ayırmayın.
Bu bildiri oportünizmin ideolojik sefaletinin
aynasıdır. Partimizde böyle tutumların sonunu
getirmek ancak Marksizm-Leninizm devrimci
bayrağı altında toplanmakla, partinin bu temelde
ideolojik birliğini kurmakla ve oportünizmi bir
daha gelmemecesine yok etmekle olanaklıdır.

TKP'nin Leninci örgütleri, *İşçinin Sesi* hareketi
bugüne dek kavgayı hiçbir zaman kişiselleştirmede,
bundan sonra da böyle davranacaktır. Oportün-
izmle kavga asıl olarak ideolojik ve siyasal bir
kavgadır. Sözkonusu bildirinin yolundan verilen
"siyasal" kavgalar yalnızca ve yalnızca bu yollara
sapanları yer bitirir.

Siyaset, sınıflar ve devleti konu alan, doğru
değerlendirildiğinde yeryüzünden sömürüyü yok
edecek bir uğraştır. Öyle tatalım. Oportünizmi,
partimizi onursuzluğa iten yöntemlerini elbirliğiyle
söküp atalım.

Partililer birleşin!

Oportünizm yenilmeden komünist onur ıstıdama-
maz!

Oportünizm yenilmeden burjuvazi yenilmez!

TKP Eşgüdüm Komitesi

Üst Bürosu

5.4.1983

yardım etmiş olurdu." (Lenin,
"Dönek Kautsky", c.31)

Gelişmeler yolumuzun doğ-
ruluğunu kanıtıyor. Her ge-
çen gün, *İşçinin Sesi*'nin nasıl
gerçek bir Sovyet dostu oldu-
ğunu kavrayan yoldaşların
sayısı artıyor. "Anti-Sovyet"
suçlamasının dolandırıcı yü-
zünü gelişen olgular, yaşamın
kendisi sergiliyor. Böyle oldu-
ğu için de yaşanan bu yeni
parti içi krizde menşevikleri-
miz bir yeni tutum daha
takınmak zorunda kalmışlar-
dır. Önceki krizlerde kabaca
"anti-Sovyet" diye saldırdılar-
dı, şimdi daha ince bir taktikle
geliyorlar: "Hareketin dışına
düştünüz"! Hatta içlerinden
bazıları tüm anlayışlarını ser-
giler biçimde, "ailenin dışına
düştünüz"(!) diyorlar. "Hare-
ket" ve "aile" sözcükleri
dünya komünist hareketini
anlatıyor.

Menşeviklerin bu son "ya-
ratici" buluşları, yavanlıkta,
önceki buluşlarını bile aratı-
yor. Elma yerken kurt çıktı mı
ne tatsız iştir değil mi? Ya
yarım kurt çıkarsa...? Bunlar
işte böyle. Bütün bir kurt bile
olamıyorlar. Elmada yarım
kurt.

Bu akhlevvellere şunu sor-
mak gerekir: *Dünya komünist
hareketini bize tanımlar mısın-
ız?* Tanımlayabilir misiniz?
Marksizm-Leninizm kavramını,
proletarya diktatörlüğünü,
proletarya enternasyonalizmi-
ni reddeden İspanya Komü-
nist Partisi mi? İtalyan Komü-
nist Partisi mi? Sovyet-
ler'den toprak isteyen Japonya
Komünist Partisi mi? Bunlar
"Sovyetçi" değil! Kendi
faşist cuntasıyla işbirliği ya-
pan Arjantin partisi! Aşağı
yukarı tüm geçiş kuşağı ülke-
lerinde kendi burjuvazileriyle
işbirliğine itilen partiler!
Amin'e ajan diyen Afgan
Partisi! Amin'in ajanlığını red-
deden Alman Demokratik

Cumhuriyeti Partisi!

Dünya komünist hareketi-
nin sorunları üzerine biraz
durup düşünen kişi *ideolojik
ve siyasal birliği parçalanmış*
olan bu çok geniş ve çok
renkli hareketin kimsenin te-
kelinde olmayan, dünya işçi
sınıfının varlığı ve çok farklı
konumlarda kavga veriyor
oluşu denli *nesnel* bir hareket
olduğunu görür. Hiç kimse-
nin babasının malı, istemedi-
ğini sokmadığı bostanı değil-
dir. İyisiyle kötüsüyle, doğru-
suyla-yanlışıyla, haklısıyla-
haksızıyla, Çin Komünist Par-
tisiyle, Arnavutluk Emek
Partisiyle, İtalyan ve Şili
partileriyle, *işçi sınıfının dünya
çapındaki nesnelliği gibi nes-
neldir.*

Dünya komünist hareketi-
nin parçası olmak da aynı
nedenlerle, aynı şekilde nes-
neldir. Yeter ki, ülkedeki
sınıf kavgasında yer tut! *İşçi-
nin Sesi* hareketinin, ülkedeki
kavgada nasıl bir yeri oldu-
nu şu yaşadığımız bir-iki kısa
yıl gösterdi. Daha az iyi
görenlere ise önümüzdeki bir-
iki kısa yıl gösterecektir, hiç
tasalanmasın menşevik yol-
daşlarımız!

İşçinin Sesi hareketi, TKP'n-
nin Leninci örgütü her geçen
gün "resmi" oportünist ka-
nattan yuvaya dönen komü-
nistlerle, sınıf savaşının için-
den bulup çıkarttığı komü-
nistlerle güçleniyor. *İşçinin
Sesi*'nin pırıl pırıl Marksçı-
Leninci çizgisini tüm gönüyle
 kabul ederek partimizde görev
üstlenen her yeni yoldaş,
Marksizmin devrimci özünü
titizlikle yükselten ve onu
örgütsel güce dönüştüren tu-
tumun doğruluğunun kanıtı-
dır. Ne ilk, ne son olacak bu
yaşanan parti içi krizdeki
meyvalarıdır.

Bugün oportünizme karşı
daha güçlüyüz. Kavgayı hız-
landırın!

Belge

H. Erdal yoldaş hakkında menşeviklerin açıklamaları

Yoldaşlar, 1981 Mayıs'ında başlayan, bu gün de süregelen gericiğin saldırılarıyla, partimizin uğradığı ağır kayıplar kimse için sır değildir. Buna karşın parti örgütlerimizin, komünistlerin inancı, yiğitliği, özverisi ve bilinciyle, parti sıralarının birliği ve çelik disipliniyle iki yıldan beri, cunta rejimi altında savaşımızı aralıksız sürdürüyoruz.

Bu savaşım, yalnız işçi sınıfının açık düşmanlarına karşı değil, onun yanısıra, partiyi içerden yıkmak isteyen gizli düşmanlara karşı da veriliyor. Partimizin tarihi, sınıf savaşımının yükseliş döneminde partiye giren kimi dayanıksız, çürük kişilerin, saldırıların yoğunlaştığı dönemlerde yıkılıp gittiklerine, partiye hıyanet ettiklerine bir çok kez tanıklık ediyor. Böylesi durumlar, belli ki, parti örgütlerini yeni bir sınavla karşı karşıya bırakıyor. Özellikle bugün, birisi açık, ötekisi gizli düşmana karşı verdiğimiz savaş olağanüstü keskinleşiyor. Bu, ak koyunla kara koyunun ayrışmasını kaçınılmazlıkla hızlandıracaktır. TKP, bu savaşın daha da güçlü ve sıralarını arındırmış olarak çıkacaktır. Marksçı-Leninci partilerin gelişme yasağı böyledir.

I

TKP MK Politik Bürosu, 1981 Mayıs saldırısıyla uğradığımız kayıpların nedenlerini

ortaya çıkarmak için özel ve gizli bir araştırma yapma kararı aldı. Eski Politbüro üyesi H. Erdal'ın görevini bırakıp, gizlice bir Batı Avrupa ülkesine sığınmasıyla söz konusu araştırma üstüne örgütlerine bilgi vermek bir zorunluluk oldu. Bu, hiç de şaşırtıcı olmayan olayla birlikte, parti içi araştırma yeni bir nitelik kazandı. Burada söz konusu olan şudur. Tutuklamaların, polis sızmalarının nedenlerini bulup, yok etmek görevi, dolaysız bir biçimde parti düşmanlarına, döneklere, bozgunculara, kariyeristlere ve oportünistlere karşı açık savaşımında birleşti.

İşte bu nedenle, Politbüro, tüm parti örgütlerine, bugün de yürütülen gizli araştırmanın kimi sonuçları ve H. Erdal'ın tutumu üzerine başvurmayı zorunlu görmüştür.

PB, partimize düşman güçlerin yararlanmasını önlemek amacıyla eğer bizim dışımızda bir açıklama olmazsa, bu sorunu kamuoyu önünde şimdilik açığa vurmama kararı almıştır. Bu nedenle, genelge tüm örgütlerde üyelere gizlilik içinde okunacak ve sonra yok edilecektir.

II

Parti araştırmasının bugüne dek gösterdiği sonuçlar, gizli çalışmanın en can alıcı yerinde görevli olan H. Erdal'ın yüzlerce yoldaşımızın tutuklanmasına yol açan

konspiratif yanlışlıklarda açık sorumluluğunu kanıtlamış bulunuyor. Bunun yanısıra bir gerçek daha kanıtlandı. H. Erdal yalnız çalışmalarında partiyi yıkıma sürükleyecek boyutta büyük yanlışlar yapmakla kalmadı. Üstelik üyelikle hiçbir biçimde bağdaşmayan bir dizi parti suçu işledi.

Birincisi: H. Erdal, tüm çalışmaları boyunca, en başta kendisinin koruması gereken konspirasyonu, gizliliği açığa çıkmış, partiye polis sızmasının ortamını yaratmıştır.

— O, partinin en üst yönetiminde yer almayı sindirememiş, gösterişe kapılmış ve gizli kalması gereken görevini bir çok yoldaşa ve kimseyle açıklamış, yaptığı işler üstüne bile ayrıntılı bilgileri rastgele anlatmıştır. H. Erdal, böylesi açıklamalarla, kadrolar üstünde tümüyle kendi kariyerist çıkarları için etkiye bulunmayı denemiştir.

— Kendisiyle çalışan yoldaşların ve yapılan işlerin güvenliğini ve gizliliğini zedeleyen serüvenci, sorumsuz bir çalışma yürütmüştür. Bunun sonucunda partinin en gizli aygıtı önemli ölçüde tutuklamalardan önce açığa çıkmıştır.

— H. Erdal gizli işlerde çalışacak kadroların seçiminde çok büyük yanlışlar yapmıştır. Polisçe desifre edilmiş kişilere en gizli görevleri vermiştir. Kadro seçiminde subjektivist davranmış, yalnızca kendisine özel yakınlık gösterenlere güvenmiştir. Bu partiyi polis sızmasına açık duruma getirmiştir.

— Bu zayıf yapıya karşın, H. Erdal liberal bir yönetime sapsmış, kadroların yanlışlarına göz yummuş, onları ve yapılan işleri denetlememiştir. Üstelik, güçleri elinde toplamak amacıyla ve sözde güvenlik gerekçesiyle çalıştığı kadrolar ve yaptığı işler üstüne partiye bilgi vermekten kaçınmış, kendisine gösterilen güveni kötüye kullanmıştır. Böylece partinin bu alanı denetlemesi olanağını da yok

etmiştir.

İkincisi: H. Erdal, 1981 MK Plenumundan sonra, partiye karşı ağır suçlar işledi.

— H. Erdal, görevli olduğu alandan alınmasına karşın, birlikte çalıştığı kadrolar ve olanaklar üstüne tüm bilgileri partiye vermemiştir. Bu durum böylesine çetin bir dönemde partimizin aylar boyunca çok değerli zaman yitirmesine ve etkileri bugün bile süren bir dizi zorlukla karşı karşıya kalmasına neden olmuştur. H. Erdal, partinin yararlanmasını önlemek amacıyla, kendisinde bulunan gizli belgeleri, araç ve gereçleri ilişki kurduğu kişiler aracılığıyla saklamıştır. Bugün bunların ancak bir bölümü ortaya çıkarılmış, üstelik, en gizli bilgilerin son derecede güvenilmez yerlerde saklandığı saptanmıştır.

— H. Erdal, işlediği suçları ortaya çıkaran söz konusu araştırmanın kimi sonuçlarını öğrendikten sonra, PB önünde hesap vermekten kaçınmış, araştırmanın daha da derinleşmesini önlemek amacıyla ve kanıtları yok etmek için görevli olduğu yerden gizlice kaçmış, bir batı ülkesine sığınmıştır. Bu durum partinin ajan-provokatörleri ortaya çıkarmak amacı taşıyan araştırmalarını zorlaştırmıştır. Şimdi açığa çıkarılacak her ajan-provokatör, kendisini gizlemek için, H. Erdal'la ilişkisinin suçlamaya neden olduğunu söyleme olanağını kazanmıştır.

İşte H. Erdal'ın 1981 MK Plenumu sonrasında işlediği kimi parti suçları bunlardır. O partimizin bedelini çok ağır ödediği kişisel yanlışlarını açığa ortaya koymaktan kaçındı ve giderek parti üyeliğiyle bağdaşmayan ağır suçlar işledi. Sonuçta, kendi evini soyan bir hırsız gibi kurtuluşu onursuzca kaçmakta gördü.

III

Eğer H. Erdal dürüstçe partiye hesap verseydi, PB ona yönetim dışında da olsa

bir parti üyesi olarak kendisini düzeltmesi için fırsat tanyacaktı.

Gerçekten de parti ağır yanlışlarını eleştirmekle birlikte hem 1981, hem de 1982 MK Plenumlarında H. Erdal'ı herşeye karşın PB'den çıkarmadı. Böylece ona, komüniste yaraşır bir tutum alması için fırsat verdi. Ne ki o, partinin bu esnek yaklaşımını yıkıcı eylemlerini yoğunlaştırarak yanıtladı.

Araştırma sonucu ilk belgeler ele geçince, başta MK Genel Sekreteri olmak üzere, parti yönetiminden yoldaşlar H. Erdal'ı partiye karşı açık olmaya ve partiden gizlediği herşeyi teslim etmeye çağırıldılar. H. Erdal buna karşılık, partiye yardım konusunda "kayı duymuyorum" bulunanlar dışında gizlenen hiçbir şey kalmadığını söyledi. Bununla o, partiyi son kez aldatmaya çalıştı.

Neki, hemen ardından daha da önemli belgeler ele geçti. Ve H. Erdal işlediği daha büyük suçların ortaya çıkacağını anladı, kanıtları yok etmek amacıyla panik içinde görevini bırakıp bir Batı Avrupa ülkesine sığındı.

Böylece H. Erdal kendi eylemi ile parti dışına düşmüş oldu. TKP MK Politik Bürosu, görevlerinden kendiliğinden ayrılan H. Erdal'ı oybirliği ile partiden çıkarttı.

IV

Bu kararlar partiye karşı tutuklamaların nedenleri tümüyle açıklanmış olmuyor. Bunun tersini düşünmek sorunu küçümsemek olur. Oysa önümüzde çözülmesi gereken karmaşık örgütsel, politik, ideolojik sorunlar ve alınması gereken bir dizi konspirasyon önemi duruyor.

Kaldı ki, 1981 MK Plenumunda, parti yönetimi tutuklamalara neden olan zayıflıklardan ötürü kolektif sorumluluğu yüklenmiş açık özleş-tiri yapmıştır.

Bilindiği gibi kolektif sorumluluk kişisel sorumluluğu

ortadan kaldırmaz. Marksçı-Leninci partide görev bölümü kolektif yönetim ve kişisel sorumluluk ilkesine dayalıdır. H. Erdal'ın kişisel sorumluluğu yaptığı görevin gereği kuşkusuz önemlidir ve tutuklamaların böylesine yoğun olmasında belirleyicidir.

Neki, bu karar, yalnızca bu kimsenin kişisel sorumluluğunu içermekle kalmıyor. Bundan da önemlisi tutuklamalarda ağır sorumluluğu olan H. Erdal'ın üstelik partiye düşmanlık ettiğini ve suç işlediğini saptıyor.

V

H. Erdal, PB'daki sorumlu görevindeyken, birçok yoldaşla gerekli gereksiz görüştü. Onlara çoğu zaman parti görüşlerine aykırı, tümüyle kişisel görüşlerini yansıttı. Ve çoğu partinin bilgisi dışında, özellikle örgütler arasında yatay ilişkilere yol açan direktifler verdi.

Bu durumda kimi yoldaşlar, bu görüşleri ve direktifleri parti görüş ve direktifi sandıkları için bilmeyerek, H. Erdal'ın yanlış ve zararlı girişimlerine araç oldular.

Neki bugün, H. Erdal, gerçek konumunu ortaya koyduğuna göre şu ya da bu nedenlerle H. Erdal'la ilişkiye geçen her yoldaş kendi deneylerinden gerekli sonuçlar çıkarabilir. Şimdi bu yoldaşlara düşen görev, H. Erdal'ın parti çıkarlarına ters düşen açıklamalarını ve girişimlerini yeniden değerlendirmek, parti için gerekli her türlü bilgiyi gecikmeden yetkili organlara bildirmektir.

VI

Partimizin, tüm Türkiye işçi sınıfının karşı karşıya olduğu bu çetin dönemde, H. Erdal'ı böylesine parti düşmanı girişimlere sürükleyen ne gibi nedenler vardır. Ol-gular, H. Erdal'ın partinin Marksçı-Leninci çizgisine içten içe karşı çıksa da ideolojik ve politik eleştirilerden hare-

ket etmediğini gösteriyor.

Gerçi H. Erdal daha Yürükoğlu gurupçununun partide gizli fraksiyoncu çalışmaları yürüttüğü dönemlerde, bu gurupla ideolojik ve örgütsel ilişkiye geçmişti. O, bu arada partinin birliğini sarsmak, yurt içi ve yurt dışı parti örgütlerini birbirinin karşısına koymak, ülkenin en güçlü parti komitelerini sağa sapma yakıştırmalarıyla lekelemek, partinin legal ve illegal yayınlarına güvensizlik aşlamak girişimlerinde bulunmuştur. Ne ki, parti, Yürükoğlu gurupçununun açığa çıkardığı zaman, H. Erdal bu sekte-serüvenci akıma karşı çıkacağı ve parti birliğini koruyacağı yönünde partiye söz verdi. Bu nedenle parti H. Erdal'ı Yürükoğlu gurupçunu ile işbirliği yapmakla suçlamadı.

Özellikle 12 Eylül devirleriyle kimi çevrelerde psikolojik çöküntüler başlayınca, şurada burada partiye düşman kıpırdanmalar uç verince, H. Erdal yeniden sözde ideolojik "eleştiri"lere yönelmeye yeltendi. Ancak parti örgütlerinin ezici çoğunluğunun ve MK'nın kararlı tutumu karşısında yeniden geriledi. 1981 ve 1982 MK Plenumunda parti çizgisiyle hiçbir ayrılığı olmadığını belirtti, alınan tüm kararlara tek sözle karşı çıkmadı, bunları onayladı.

H. Erdal'ın bu sallantılı tutumu parti içinde ve dışında partinin değişik guruplara bölündüğü yolunda yıkıcı söylentilerin yaygınlaşmasına neden oldu. Bu durum karşısında parti, bir kez daha H. Erdal'a partiye ideolojik, politik ve örgütsel sorunlarda temel bir ayrılığın var olup olmadığını sordu. O partiye bir kez daha güvence verdi ve çıkarılan söylentilere karşı partinin birlik içinde olduğunu belirten üç imzalı bir yazıyla yanıt vermeyi önerdi. Bilindiği gibi bu yazı MK'nın yayın organı *Atılım*'ın 1 Şubat 1982 tarihli sayısında yayınlandı.

Kuşkusuz tüm belirtilenler,

H. Erdal'ın ilkesiz, pragmatik ve komplocu karakterini kanıtıyor. Önümüzdeki günler, H. Erdal'ın nasıl bir ideolojik çizgiyle partimize saldırmayı deneyeceğini gösterecektir. İster sağ, ister "sol" konumlarında ortaya çıksın, H. Erdal'ın temelde kendi kariyerist çıkarlarını her türlü ilkenin üstünde tuttuğunu parti biliyor. Parti üyeleri H. Erdal'a her zaman şu soruyu soracaklardır: Kararlara evet derken mi bizi aldatıyordun, şimdi partiyi suçlarken mi aldatıyorsun.

VII

Yoldaşlar,

Bugün partimizin temel sorunu TKP'nin politik, ideolojik ve örgütsel birliğini parti yıkıcılarına karşı korumak ve güçlendirmektir. Partimizin polis saldırısına başarıyla karşı koyması, yığınların savaşına önderlik etmesi parti disiplini, gizliliği daha da güçlendirmeyi zorunlu kılıyor. H. Erdal'ın serüveni parti disiplini çignemenin partiye hiyanet etmek olduğunu bize öğretiyor.

Kuşkusuz parti yönetiminde yer alması bir kimsenin bu tutumu, önümüze yeni güçlükler getiriyor. Öyle de olsa, hiç kimse savaşan parti kadrolarının birliğini ve partiye güvenini sarsamayacaktır.

Cuntanın zindanlarında yayınlanan KOMON gazetesinin 5. sayısında işkenceye boyun eğmeyen komünistler haykırıyor:

"Partimizin güçlü kollarının, etrafımızı çeviren dikenli telleri parçalamak, zindanı düşmanın başına yıkmak için havayı nasıl döğdüğünü görüyoruz. Moralimiz yüksek, partimize inancımız, güvenimiz tam..."

Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!

22.Kasım.1982

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi
Genel Sekreteri
İ. Bilen

Şanssız bir parti vakasyonu belgisi

H. Erdal

bu bildiride yeralan birçok temelsiz karalamaya şimdilik kısaca değinip geçmek istiyorum. Bu çeşit karalamaların sürmesi durumunda ise dostakomşuya zarar verir kaygularını bir yana bırakmışlar demektir. O zaman bizim de aynı kayguyu bırakmamız ve birçok şeyi kanıtlarıyla sıralamamız gerekecek.

Şimdi sırası ile bu karalamaların belli başlı noktalarına bir göz atalım:

"H. Erdal görevli olduğu yerden gizlice kaçıp bir Batı ülkesine sığınmış." Şu esrarengizliğe bakın. TKP'nin Politbüro üyesi bir yerde görevliymiş, o yer nasıl bir yerde oradan çıkması olanaklı değilmiş ve kaçmak zorunda kalmış. Bir Batı ülkesinde yaşamak zorunda kalması ise Batı'ya sığınmış. Bildiriyi kaleme alan, "gizli kaçış" ve "sığınma" kelimelerinin arkasında insanları ürkütmeye çalışıyor. Bir yandan açık konuşmaktan korktuğu, öte yandan bu esrarengizlik havası ile bazı yoldaşları ürkütüleceğini sandığı için böyle yapıyor.

Daha önce yayınlanmış iki broşürde açıkça yazdım. TKP'de 1981 Temmuz'unda bir Bizans darbesi oldu. Bu darbe sonucu bir göreve deyim yerinde ise sürüldüm. Bizans darbesinin gerçekleştiği plenumda PB'den istifa ettim. İstifam İ. Bilen tarafından geri çevrildi. Göreve gittikten sonra göstermelik PB üyesi olarak bu görevde kalmamın olanaklı olmadığını tüm PB üyelerine 1982 Plenumu da dahil olmak üzere en az üç kere göturdüm. Yine reddedildi. 1982 Eylül ayı ortalarında katıldığım bir uluslararası toplantı vesilesiyle bazı kardeş partilerinin yetkili temsilcilerine artık bu sorumsuzluğun sorumluluğunu taşıyamayacağımı açıkça ifade ettim. Şimdi soruluyor: Gizli olan ne?

Sözkonusu bildiride yer alan esrarengiz iddialardan bir tanesi de "partiye polis sızmasının ortamını yaratmış-

tır" veya "partiye polis sızmasına açık hale getirmişti". Önce bu ifadeleri soyutluktan kurtarmak gerekir. Partiye polis sızmış mıdır, sızmamış mıdır? Önce bu soru cevaplanmalıdır. Bu konuda ne dendiğini bu cümlelerden anlamak mümkün değil. Eğer bu ifadeleri "partiye polis sızmıştır" biçiminde anlarsak derhal şu soruyu sormak gerekir: Kimdir bu polisler? Bu iddiayı ortaya atanlar önce kendileri bu sorulara açık yanıt ve kanıt getirmelidirler. Bu arada bir özeleştirme yapmadan geçmeyeceğim. Partiye bazı şeylerin sızmasına ben de olanak verdim. Sanırım bunlardan en önemlisi 1975 yılında şahsen partiye üye aldığım yeni genel sekreter Haydar Kutlu ve şürekasıdır.

Bildirideki inciler arasında parti çalışmasının sorumlu olduğum alanı ile ilgili bazı iddialar var. Partinin bu aygıtının çöktüğü iddiası. Bundan daha provokatif, haince öne sürülmüş bir iddia olamaz. Şimdi şunu yapmam mı gerekiyor? Hangi çalışma alanlarının sorumluları kimdi ve şimdi bu yoldaşlar nerededirler? Şimdilik okur için söylemekle yetineyim. Tutuklamalarda olsun 1973'ten 1981 Temmuz'una kadar bütün dönemde olsun söz konusu çalışma alanlarından bir tek kişi ele geçmemiştir ve bu kişilerin istisnasız tümü polisin kollarının uzanamayacağı yerlerde yaşamaktadır. Hatta o kadar ki, ben bu görevi bıraktıktan sonra bile oportünistler bu yoldaşlardan bazılarına aynı görevleri yapturtmaya devam etmişlerdir. Kısacası, 1973 ile 1981 Temmuz döneminde söz konusu çalışma alanlarının yürütümü sırasında bir tek fire verilmemiştir. Ama kendileri 1981 Temmuz'undan sonra öylesine yanlış işler yaptılar ki birçok soruyu onlara yönelmenin gereği vardır.

Bunlardan yalnızca bir olayı örnek verelim. 1981 Temmuz darbesinden sonra bir yakın arkadaşlarımı parti üyelerini ayıklayacak komisyona üye yaptılar. Bu kişinin partisiz olan karısını da birçok PB üyesinin muhalefetine rağmen merkeze getirmek istediler. İşi öylesine "başarı" ile örgütlediler ki, söz konusu partisiz kişi elindeki parti evrakı ile Batı Alman polisine gidip kocasının TKP'de yönetici olduğunu, kendisinin de onun yanına geldiğini, yardımcı olmalarını istedi ve Batı Alman polisi ve nereden karıştığı belli olmayan TKP-ML yanlısı kişiler sanıyorum yardımcı (!) oldular... Böyle örnekleri Türkiye ve Avrupa'dan başka örneklerle genişletmek mümkün.

Bildirideki incilerden bir tanesi de liberal bir yönetime sapsınmış, yaptığım işler üstüne partiye bilgi vermekten kaçınmış, görevimi kötüye kullanmış olmam. Bırakalım bu iddiaların soyutluğunu, kanıtsızlığını ve kendi içindeki tutarsızlığını, bir an için onları deyim ile konuya "esnek" yaklaşalım.

1977 yılının sonuna kadar tüm Türkiye'deki parti örgütlerinin sorumlusu idim. Bildiride sözü geçen görevi benim katılmadığım bir PB toplantısında kendi aralarında işbölümü yaparken bana uygun görmüşler. Çünkü o tarihte onların kafalarına göre fazla işlevi olmayan bir alandı.

1979 Plenumu'nda, 1980 Plenumu'nda, 1981 Ocak sonu PB toplantısında benim hatırladığım en az üç kere söz konusu çalışma alanının kolektif bir yönetime kavuşturulması ve olmayan alanların örgütlenmesi için girişimde bulundum. Hepsinde de başarısız oldum. Hepsinde İ. Bilen iki gerekçe ileri sürdü. Birincisi, "diğer PB üyelerine güvenilmez". İkincisi "bu işler teke tek örgütlenir, kolektif yönetim olmaz".

Bildirideki tutarsızlıklardan bir önemlisi de beceriksizce

Uzun bir süredir TKP örgütlerinde "çok gizli" biçimde okutularak geri alınan bildiri, her nasılsa Batı Almanya'da yayınlanan *Seçenek* adlı derginin Şubat 1983 tarihli 2. sayısında yayımlandı.

İ. Bilen imzasıyla dağıtılan ama asıl olarak Partizan silahşörlerinin görüşlerini yansıtan

ileri sürdükleri anlaşmazlık ideolojik miydi, değil miydi tartışması. Bu soruya önemli ölçüde yayınlanan broşürler cevap verdi. Ama biz yine bu soruya bildirideki tutarsızlıkları da teşhir etmek amacıyla bildiriden alıntılarla, kendi ifadeleriyle cevap verelim.

Bildiriden anlaşıldığına göre partinin çizgisine içten içe karşı çıksam da ideolojik politik eleştirilerden hareket etmiyordum. Bu nasıl iş? Hem belli bir oportünist-likidasyonist çizgiye karşı çıkacak, hem bu karşı çıkış ideolojik-politik bir karşı çıkış olmayacak. Yine bildiriden anlaşıldığına göre, *İşçinin Sesi* hareketi ortaya çıktığında bu gurupla ideolojik-örgütsel ilişkiye geçmişim. Bu nasıl mantık? Örgütsel ilişkiyi anladım. Ama ideolojik ilişki nasıl olurmuş? Yok eğer kıt Türkçeleri ile *İşçinin Sesi*'nin düşüncelerini paylaşıyordu diyorsanız, bu sadece, o zaman yeterince hak etmediğim bir övgü olur.

Örgütsel ilişkiye gelince, PB üyesi olarak İ. Bilen'in PB'ye almak üzere Veli Dursun yoldaşı Batı Berlin'e getirip o esrarengiz yardımcısının evinde misafir ettiği dönemde yönetici sorumluluğum içinde elbet ilişkim oldu. Kaldı ki pek çabuk unuttur görüldükleri bir başka gerçek var. O dönem *Atılım* gazetesi yurt dışında yalnızca Veli Dursun yoldaşın sekreterlik yaptığı parti örgütüne basılmaktaydı. Ve bu işin koordinasyonunu yapan da benden başkası değildi.

Bu muhalefet nasıl bir ideolojik bir muhalefet değil ki Hasan Kutlu'nun sekreterlik yaptığı parti örgütünde görülen sağ eğilimleri ta baştan görmüşüm. Bu nasıl ideolojik-politik muhalefet değil ki 12 Eylül'den sonra yeniden sözde ideolojik eleştiriye yönelmeye yeltenmişim? Kısacası baştan sona ideolojik ve politik ele-

tirilerimin yüzüzce varolmadığını söylüyorlar.

Bildiride sözümona bir de soru sormaya yeltenmişler. Kararlara evet demişim de şimdi onları suçluyordum. Bu sorunun cevabını yayınladığım broşürde verdim. Bilmeyenler için yineleyeyim. PB'de tartışmalar olurdu. Her tartışmadan sonra şöyle bir karar alınır ve bu gelenek haline gelmişti: "Politbüro üyeleri düşünceleri ne olursa olsun, MK önünde PB'nin kararı dışında düşünce açıklayamazlar." Halbuki PB'nin MK'nin içinden çıkmış bir organ olması, ona hesap vermesi gerekir. PB içinde çözümlenemeyen sorunların MK içinde çözümlenmesi gerekir. Bizde ise böyle değildi. Parti birliği adına PB'deki tartışmaları MK'ya götürmediğimiz açıktır.

Bildiride daha bir dizi tutarsızlıkların ve karalamaların üzerinde tek tek durmak mümkün. Ancak böyle bir tutum söz konusu provokasyon belgesini gereğinden fazla ciddiye almak olur. Bu konuyu şimdilik burada kapatmadan önce son bir tutarsızlık üzerinde daha duralım.

Bildiride bir dizi imalarda bulunuluyor. Sözkonusu kişileri tanıtmıyor olsak irkilme- me (!) mümkün değil. Ama öte yandan bu esnek kişiler kendi sözümona korkunç iddialarına bile esnek yanaşıyorlar ve H. Erdal'ın bütün bu kusur ve hatalarına rağmen Politbüro'da kalmasını sağlıyorlar ve uluslararası komünist ve işçi hareketinde TKP'yi resmen temsil edeceği bir göreve getiriyorlar. Türkçede bir söz var: "Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu?"

Sizin ya TKP PB üyeliğinin ve TKP'nin komünist hareketin uluslararası bir örgütünde temsilinin ne olduğundan haberiniz yok, ya da siz bilinçli olarak bir başka işin peşinde-siniz.

Geçmişten g lec ğe doğru

Yıldırım Gireneli

Bugüne dek TKP tarihine ilişkin çeşitli araştırmalar, eleştiriler, anılar, biyografiler yayımlandı. Bunlar partimizin tarihini tümüyle kapsamaktan ve kapsadığı kadarını da tümüyle doğru yansıtmaktan uzaktır. Bunların, dolaylı ya da dolaysız olarak, doğru yansıttıkları tek bir yön vardır: Partimizin tarihi entrikacı yöntemlerle doludur ve bu yöntemler başarılı olmuştur.

H. Erdal yoldaş, *TKP'yi Yükseltelim* broşüründe bu entrikacı yöntemlere çok

önemli bazı örnekler aktarıyor. Bunlardan biri Nazım Hikmet'e, ötekisi Hikmet Kıvılcımlı'ya ilişkindir:

"1929 İzmir tutuklamasında İ. Bilen hapse düşüyor ve 1933'te 10. yıl affıyla hapisten çıkıyor. Hapse girmeden önce parti içinde birbiriyle çatışan iki ayrı kanattan birinin militan kadrosunu oluşturmaktadır. İ. Bilen'in içinde bulunduğu militan kadro kendi hatıratında da yazdığı gibi, Hüsamettin Özdoğru ve Nazım Hikmet'lerin başını çektiği kadro. Yalnız hapisteyken ülke dışında bir başka olay gelişiyor. TKP

(Devamı 10. sayfada)

(Baş 9. sayfada)

yönetimi 1927-28'den başlayarak TKP'yi adım adım likide etmektedir. TKP'nin iki kanadından birinin lideri olan Salih Hacıoğlu ailesiyle birlikte Türkiye'de aktif politikayı bırakarak bir başka ülkeye göç ediyor. 1926 Viyana toplantısında parti yönetimini ele geçiren Vedat Nedim Tör'ler 1927 yılında partiyi polise teslim ediyorlar. 1929-30'a gelindiğinde TKP ülkede dağılmış durum-

"1930 yıllarında, partinin örgüt olarak bilinçli likidasyonuna Nazım Hikmet karşı çıkıyor. İstanbul'da Pavli adasında bir parti toplantısı düzenliyor. Ülkede bulunan tüm partililerin temsil edildiği bu toplantıda Nazım Hikmet parti sekreteri seçiliyor. Türkiye'de Nazım Hikmet'in partiyi yeniden inşasına karşı çıkan, onaylamayan bir kişi söz konusu değil.

"Ancak o sırada Komintern'deki parti temsilcisi ile Kom-somol temsilcisi Komintern Yürütme Kurulu'nun çıkardığı bir bildiriyle ülkeye dönüyorlar. Bildirinin özü şu: Nazım Hikmet Troçkisttir, emperyalizmin ajanıdır, büyük bir provokasyon düzenlemektedir.

"Bu iki kişi ülkeye gelip, yeni bir parti, "resmi" bir parti kuruyorlar Komintern Yürütme Kurulu'nun tutumunu gören bazı yoldaşlar Nazım Hikmet'in başını çektiği anti-likidatör hareketten özeleştiriyi yapıp "resmi" partiyi geçiriyorlar. Bunların içinde Yakup Demir yoldaş da var. İşte resmi partinin Nazım Hikmet'in örgütünden özeleştiriyi yaparak gelenlerle yaptığı toplantı, 1932'de İ. Bilen'in 4. Kongre diye ileri sürdüğü toplantıdır. Tabii bu nasıl bir toplantıdır, kongre midir, konferans mıdır, partinin yeniden kuruluş toplantısı mıdır, bu bir politik değerlendirme konusudur.

"İ. Bilen 1933'de hapisten çıkınca ikbal rüzgarının ne taraftan estiğini görüyor, derhal saf değiştiriyor. O güne kadarki silah arkadaşı, yakın arkadaşı, okul arkadaşı Nazım Hikmet'e o da polis-ajan demeye başlıyor. "Resmi" partide eski *Orak-Çekiç*'i yeniden çıkarmaya başlıyorlar. *Orak-Çekiç*'te Nazım Hikmet ve yanındaki tüm yoldaşların polis hareketi olarak partiden atıldıkları ilan ediliyor. (Tarih kaç kere tekrerrür eder!)

(...)

"Bu dönemin bir diğer ilginç olayı, Nazım Hikmet'in partisine karşı kurulan ikinci partide ve *Orak-Çekiç*'te, Hikmet Kıvılcımlı'nın İ. Bilen'le birlikte çalışmalarıdır. İ. Bilen'in yarıda kalmış hatıratında ve *Atılım*'ın sayfalarında H. Kıvılcımlı'nın 1932'de yapılan toplantıda partiden çıkarıldığı iddia edilmektedir. 1932'den sonra, 1934-35-36'larda yayınlanan *Orak-Çekiç*'lerde "işçi hareketine kendini adanmış büyük devrimci Hikmet Kıvılcımlı'nın (!) savunusunu yapan makaleler var. Bunlar arasında İ. Bilen'in

kaleminden çıkmış makaleler de var! İkincisi o dönem M. Kemal'in düzenlediği düzmece seçimlere, illegal komünist partisinin de katıldığını iddia ediyor ve *Orak-Çekiç*'te legal isimlerle aday gösteriyor. Bunlar arasında yine Hikmet Kıvılcımlı var. Hikmet Kıvılcımlı'nın sonraki politik yaşamının ağır hataları bir yana, elimizdeki belgeler 1932'de partiden çıkartıldığı iddiasını yalanlıyor." (TKP'mizi Yükseltelim, s.40-42)

Bu iki örnek, yalnızca tarihe ışık tutmak açısından önemli değildir. Aynı zamanda, bize tarih hakkında yanlış bilgi verilerek, bugün çevrilen entrikacı açık ediyor. Bu örneklerle ilişkin belgeler Çekal'da basılmıştır. Biz bu konunun iki yönüne değinmek istiyoruz. Birincisi, tarihin bu entrikacı yöntemlerle dolu olmasının nedeni ya da temelidir. İkincisi, *İşçinin Sesi*'nin güçlü varlığının kanıtlandığı gibi, artık bu yöntemlerin etkisini yitirmesidir.

Birinciden başlayalım. Türkiye devrim hareketine pek çok konuda önemli katkılar yapan *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabında Yürükoğlu yoldaşımız, parti

tarihi boyunca uygulanagelen entrist yöntemlere temel oluşturan nesnel ortama da çok güzel açıklamıştır:

"Türkiye işçi sınıfının savaşım tarihine bakınca görürüz ki, 1950'lere dek işçi sınıfımızın örgütlenmesi ve savaşımı genel olarak yerel ve spazmodiktir. 1850'lerden 1950'lere dek sayısız çıkışlar olmuş fakat kurulan örgütler ya kendileri yaşayamamışlar ya da kapatılmışlardır. İşçi sınıfı hareketinin duraklamaları, ama her duraklama sonunda daha da yükselerek geliştiğine Marks işaret ediyor. Ne ki bu duraklamalar öylesi değil, ardından hareket çok daha güçlü biçimde yükselmiyor. Bu durumu açıklamada çok çeşitli nedenler

yardımcı olabilir. Fakat temel neden, bu 100 yıllık dönemde Anadolu'daki işçi sınıfının genel olarak gerçek endüstri proletaryası, fabrika işçisi olmayışıdır. Bu dönemin işçilerinde daha çok yarı-proleter yanlar ağır basmaktadır. Ülkede yaygın ve gerçek anlamıyla endüstri yoktur.

"Oysa biliyoruz ki işçi sınıfının gerçek anlamda varlığı ve savaşımını fabrika sistemiyle bağlarıdır. Engels, *fabrika sistemi bir endüstri dalına ne denli egemen olmuşa, orada çalışan işçiler de işçi hareketine o denli çok katılır*; işçilerle kapitalistler arasındaki karşılıklı keskinleşikçe, işçilerdeki proleter bilinci de berraklaşır (İtalikler bizden) diyor. Sorunun anahtarı da bu cümlelerde. Bir ülkede kapitalizmin fabrika aşamasına yükselmesiyle, bu sistemin yaratığı, yoğunlaştırdığı, erittiği işçi sınıfı gerçek savaşım basamaklarını tırmanır. Siyasal savaşımaya yönelir, partisini arar, partileşir.

"... Bizde ..., kapitalizmin fabrika endüstrisi aşaması 1923 ile II. Dünya Savaşı arasındaki dönemde doğmuş ve fakat kendi iç dinamiğini kazanabilmesi için 1950'lere dek bir anlamda "oksijen çadırı"nda yaşamıştır. Dolayısıyla, ancak yeterli bir olgunluğa eriştiği 1950'leri Türkiye'de kapitalizmin fabrika endüstrisi aşaması olarak değerlendirilebilir.

"... 1960'ların başından bu yana işçi sınıfımız bambaşka bir sınıftır, bu ortada. Ülke çapında sayısı artmış, güçlenmiş, güçlü örgütler kurmuş, tarihin hiçbir dönemiyle kıyaslanmayacak denli üstün ve militan bir savaşım atılmıştır. 1970'lere geldiğimizde, Türkiye işçi sınıfı hiç kuşkusuz 'KENDİSİ İÇİN SINIF'ır. Savaşımı siyasal nitelik almıştır. Savaşımı sınıf savaşımıdır." (EZHT, 5. Basım, s.109-110)

İşte entrikacı yöntemlerin TKP tarihinde ağır basmasının altında yatan nesnel temel, 1960'lara dek işçi sınıfının savaşımının çok cılız oluşudur. "... Partileri tarihsel olarak doğuran da işçi sınıfının siyasal düzeye erişmiş savaşımıdır. Bu düzeye erişmiş sınıf hareketinin kendisi parti ister ve onu doğurur..." (EZHT, s.107)

Tarihsel olarak "erken" kurulan partiler, özellikle ideolojik olarak güçlülere, sınıfın gelişimini hızlandıranı, sınıfın gelişimini hızlandıranı olarak güçlü değillerse, işçi sınıfının zayıflığı, gelişmemişliği partide ayna gibi, örneğin entrikacı yöntemlerde, yansır. TKP'de yansımıştır. Kuşkusuz bunun uluslararası işçi hareketinden kaynaklanan ve özellikle ideolojik güçsüzlük arayışıyla etkisini yapan nedenleri

de vardır. Biz yalnızca ülkedeki nesnel temel üzerinde durduk.

Gelelim ikinci noktaya.

1979 yılında *İşçinin Sesi* oportünizme bayrak açınca, menşevik yönetim yine entrikacı yöntemlere başvurdu. Ajanlık suçlamalarından, tüzük dışı yöntemlerle partiden atma(!) girişimlerine dek herşeyi yaptı. Ama tarihte ilk kez, bu yöntemler "başarılı" olmadı. Tarihte ilk kez, *İşçinin Sesi*, kendisi savrulmadan doğru çizgide güçlendi ve oportünist likidatör çizgiye güçlü bir tokat indirdi. Daha da indirecektir!

Şimdi aynı yöntemler, aynı suçlamalar Erdal yoldaşa karşı kullanılıyor. Bu sayımızda bunun belgesi var. Partinin Marksçı-Leninci temelde birliğini sağlamak için *İşçinin Sesi*'ne geçen ve geçecek olan öteki yoldaşlara karşı da kullanılacaktır. Ama bu entrikalar da üzerimizden yağmur suyu gibi akıp geçecektir.

Bunun temelinde yatan, artık o entrikacı yöntemlerin geçerli olduğu koşulların değişmiş olmasıdır. Bugünün Türkiye'si 1930'ların, 1940'ların, hatta 1960'ların Türkiye'si değildir. On yıldan çok devrimci durum yaşamış bir Türkiye'de, barikatlara çıkmış, DGM'leri geri döndürmüş, I Mayıs'da, yüzbinlercesi savaşlarda çelikleşmiş bir işçi sınıfı var! *İşçinin Sesi*'nin pırl pırl komünist çizgisi, bu işçi sınıfının sesidir! Faşist diktatörlük bile bu işçi sınıfını dize getiremedi, oportünist likidatör entrikalar boş bir çabadan öteye geçemeyecektir.

Karşımızda duran "resmi" yönetim, ideolojik-siyasal-örgütsel düzeyiyle işçi hareketinin, partimizin tarihinin sararmış bir yaprağıdır. Cansız, ruhsuz varlığıyla partimizin gelişmesini durdurmak için ayak dirediyor. Biz tarihte olanlara kızmıyoruz. İyisiyle kötüsüyle tarihimiz öğretici bir hazinedir. Kavgamız tarihin sayfalarını geri çevirmek isteyen anlayışı karşıdır. *İşçinin Sesi*'nin oportünizme karşı başlattığı kavgayla partimizin tarihinde yeni sayfalar açıldı, yazılıyor. Partimiz, büyüyor, gelişiyor. Bu gelişmeyi hızlandıralım. TKP'mizi yükseltelim!

Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!Korktiren hemü
velatan yekbin!Marksizm-Leninizim
temelinde parti birliği
için iler!Yıl:10, Sayı:230
11 Nisan 1983

İŞÇİNİN SESİ

ÇEK-AL

PARTİ TARİHİNDEN SAYFALAR

Yoldaşlar,

Bu sayımızla birlikte, *Parti Tarihinden Sayfalar* başlığı altında tarihsel belgeler yayınlamaya başlıyoruz. Partimizde kongre savaşımının yaygınlaştığı şu sıralarda, bu belgeler, tüm partililerin düşünme ve kongrenin hazırlık sürecine yardımcı olacaktır.

Tarihsel belgeleri her zaman çek-al olarak çıkarmayacağız. Aşağıdakiler, ilk ve çok önemli belgeler olduğundan, yayına çek-al olarak başladık. Bu önemli belgeler şunlardır:

TKP Üyelerine Komintern'in Açık Mektubu. Komintern, 1930 tarihli bu mektupta, büyük olasılıkla Türkiye'den verilen yanlış bilgiler temelinde, TKP'yi likide eden Vedat Nedim Tör'lere karşı muhalefet örgütleyen ve Nazım Hikmet'i de içeren guruba "bozguncu", "Troçkist" ve "ajan" diyor. Bu gurubun partiden atılması direktifi veriyor.

Orak-Çekiç'in 20.12.1935 tarihli 1. sayısından "*Provokatörlere Karşı Kitle Savaşı Yürütelim*" başlıklı 7.1.1936 tarihli 2. sayısından *Kalleş ve Dönek Nazım Hikmet* başlıklı bir yazı. Burada Nazım Hikmet her türlü suçlamaya uğruyor.

Orak-Çekiç'in 20.12.1935 tarihli 1. sayısından *Marksizm "müdafii" Kerim Sadi* başlıklı yazı. Bu yazıda Hikmet Kıvılcımlı için "inkılapçılığın iliklerine kadar işlediği bir adam" vb. övücü tanımlamalar kullanılıyor.

Bilindiği gibi *Orak Çekiç* gazetesinde İ. Bilen'in aktif görevi vardı. Bu eski belgelerde yazanları o yakından biliyordu. Yine de, son 10 yılda çıkan *Savaş Yolu*, *Çetin Savaş*, *Günümüzde TKP* ve *Temel* yayınların bastığı *Nazım* kitabında, gerçek, eski belgelerde yazılanların tam tersi gibi gösteriliyor. Büyük bir çelişki var. Bu çek-al'da bu belgesel olarak kanıtlanmaktadır.

Parti Tarihinden Sayfalar bölümünü yayınlamaya başlarken, bir de bu bölüme genel yaklaşımın ne olması gerektiğine değinmek gerekir. Bu bölümde, tarihten iyi, kötü çeşitli belgeler yayınlayacağız. Tarihin asıl gizli kesimi, "kötü" yönleri olduğu için, büyük olasılıkla, belgelerin önemli bir bölümü bu yönleri açığa çıkarıcı nitelikte olacaktır.

tır. Sonra, bu belgeler, yaşayan ya da yaşamayan birçok bilinen kişinin adıyla bağlı olacaktır. Nazım Hikmet, Hikmet Kıvılcımlı, İ.Bilen gibi. Bir de, bu belgeler dünya komünist hareketinin partimizin tarihinde somutlanan birçok eksik ve yanlışını da yansıtacaktır. İşte bu noktalarda genel yaklaşım önem kazanmaktadır.

Partimizin tarihinde eksik, yanlış, çirkin yönlerin olması çok doğaldır.

Seni düşünüyorum

Türkiye Komünist Partisi,
TKP'em benim,
seni düşünüyorum,
Sen dünümüz, bugünümüz, yarınımızsın,
en büyük ustalığımız,
en ince hünerimizsin,
sen aklımız, yüreğimiz ve yumruğumuzsun.
Dünyada bir anlılır şanlı soyun var:
sen küçük kardeşisin VKP(B)nin.
Sen bana bugün
mübarek alındaki yara yerinle
ve işçi bileklerinde zincir izleriyle
göründün
yürüyorsun dimdik, pırlıl pırlıl.
Ömrümde yalnız seninle
ve senin safında olmakla
övüldüm.

(Moskova, 9.10.1951)

Bunlar, nesnel ve öznel açıdan, o günkü gelişmişlik düzeyinin yansımasıdır. Bu çerçevede kişilerin olumlu-olumsuz rolünü de içermektedir. Aynı çerçevede uluslararası işçi hareketi için de geçerlidir. Partimizin tarihi zaten ondan kopuk değil, onunla içiçedir, onun parçasıdır.

Dünün eksiklerini, yanlışlarını, çirkinliklerini yadsımak gelişmenin doğal bir parçasıdır. Bunun için dünü bilimsel bir elekten geçirmek, yanlışları durdurmak, doğruları sürdürmek, geliştirmek gereklidir. Çoğu zaman bu başlıbaşına sorun olmadan, yaşam içinde gerçekleşir. Ama bugün bizim önümüze sorun olarak çıkıyor ve uğrunda kavga vermeyi gerektiriyor.

Kavgamızın odağı tarihte şöyle ya da böyle rolü olmuş kişiler ve olaylar değildir. Kavgamız, dünya işçi hareketini

ve partimizi düne hapsedmek anlamına gelen, gelişmenin önünde duran ideolojik siyasal görüşlerdir. Bu görüşler, dünün eksikliğini yanlışını bugün yaşatmak, yarına uzatmak için ayak diretiyorlar.

Gelişmenin önünde duran bu tutucu ideolojik siyasal görüşlerin bugün partimiz içinde baş sözcüsü, eski likidasyon zincirinin bugünkü halkasının baş sorumlusu, TKP'nin gayrimeşru, cansız "resmi" yönetimidir. Bu yönetim, tüm sorumluluğu, tarihin yaşayan bağlantısı İ. Bilen'e yıkmak için çabalıyor. Ancak bu çaba, cansız "resmi" yönetimin kendisinin, dünün yanlışlarının bugünkü uzantısı olduğunun başlıbaşına kanıtıdır. Bu yönetimin cansızlığı da buradan kaynaklanıyor.

Nazım'ın deyişiyle, TKP bizim dünümüz, bugünümüz, yarınımızdır. Dünün eksiklerini, yanlışlarını aşım, daha büyük bir güçle yarına koşacağız. Biz bu gözle dünümüzü eleştirirken, dışarıdan gazel okuyacaklara da bir çift sözümüz var:

Biz dünün yanlışlarını geride bırakacağız, "dışarıdakiler" in ise yarını bile bizim dünümüzün ötesine geçemeyecektir. Komünist hareketin yanlışları başka sınıfların onun üzerindeki etkilerinden kaynaklanır. Bizim geçici yanlışlarımız, başka sınıflara dayanan siyasal hareketlerin kalıcı belirleyici sınıfsal özellikleridir. Bugün Türkiye'de hiçbir örgüt, hiçbir hareket, TKP'den daha "temiz" bir geçmişe, hatta bugüne, sahip olduğunu iddia edemez. Yarını da birlikte göreceğiz.

Bugün TKP'de yürüyen kavga, partinin gelişme sancılarını yansıtır. Güçlenen işçi sınıfı, yükselen sınıf savaşımının yanısıra, tüm eleştirdiğimiz yönleriyle o tarihsel birikimin bu gelişmede çok önemli rolü vardır. Partimizin yaşayan bugünü ve devrimci geleceği *İşçinin Sesi*, pırlıl pırlıl komünist çizgisiyle ancak TKP'de doğup büyüyebilirdi. Öyle de oldu. TKP'nin dününü eleştiren, onun kendi yarınıdır. Gelişmenin kavgası yürüyor. Tüm engellere karşın, partimiz geliyor, güçleniyor, ileriye yürüyor. Dünüyle, bugünüyle, TKP'nin safında olmakla övünüyoruz!

İşçinin Sesi

PARTİ TARİHİNDEN SAYFALAR

Türkiye Komünist Fırkası azalarına Komintern'in açık mektubu

Komünist Enternasyonalî'nin İcra Komitesi, faaliyet programı ve Türkiye'nin vaziyeti hakkında Türkiye Komünist Fırkası Merkez Komitesi'nin ihzar ve teklif ettiği tezleri tamamen tasvip eder. Komünist Enternasyonalî'nin İcra Komitesi, bu tezlerin, Türkiye proletaryasının bir kitle fırkası haline gelmesi için Türkiye Komünist Fırkası'nın, takip etmesi lazım gelen doğru yolu ve onun başlıca vazifelerini gayet sarîh bir şekilde işaret ettiğini takdir etmektedir. Bu iki vesika bütün namuslu ve sebatkar komünistlerin üzerlerinde ittifak etmeleri lazım gelen siyasi ve fikri bir umde haline gelmelidir.

Komünist Enternasyonalî İcra Komitesi, hizipçilik temayüllerine karşı cesurane ve şiddetle mücadele edilmedikçe, geniş işçi kitlelerine götüren yol bulunmadıkça, teşkilatsız proleter kitlelerinin safları takviye edilmedikçe, fırkaya terettüp eden vazifelerin halledilmeyece-

ği keyfiyeti üzerine, Muvakkat Merkez Komitesi'nin nazarı dikkatini celbeder.

Fırka, ağır gizlilik şeraitinin müsaade ettiği nisbette, safları dahilinde demokrasi prensiplerini tatbik etmek mecburiyetindedir. Muvakkat Merkez Komitesi ve bütün idareci cihazlar, fırka dahilinde kendi kendine tenkit imkanlarını yaratmalıdır, ancak şuurlu işçilerin fırkaya alınması ve bunlardan en iyilerinin fırkanın idareci cihazlarına ithali, fırka dahilinde kendi kendini tenkit ve demokrasi prensiplerinin tatbikidir ki fırka faaliyetinin muvaffakiyetini temin eder, geniş amele ve köylü kitlelerinin harekete sevk edilmesini mümkün kılar, fırkayı Kemalîstlerin yeni yıkıcı beyaz terör darbelerinden korur ve fırka dahiline küçük burjuva unsurların girmesine mani olur.

Diğer taraftan Komünist Enternasyonalî'nin İcra Komitesi "Muhalefet" namı altında Türkiye Komünist Fırkası'nın Merkez Komitesi aleyhine saldıran gurubun bir komünist gurubu olmadığına bütün Türkiye Komünist Fırkası azalarının ve bütün işçilerin nazarı dikkatlerini celbeder, bu "muhalefet" fırkanın sabık küçük burjuva anasırından, daha 1927 senesinde fırkadan tardedilen bozgunculardan, Troçkistlerden ve açıktan açığa polis olan bazı hafiyelerden mürekkeptir. Bu "muhalefet" amele sınıfının saflarına sokulmuş

Kemalizmin adamlarıdır. Bu gurubun komünizmle herhangi bir alakası bile mevcut değildir. O, değil amele sınıfının fakat burjuvazinin ve derebeyliğin menfaatlerine hizmet etmektedir. Komünist Enternasyonalî'nin İcra Komitesi, şu veya bu sebep dolayısıyla bu gurubun tesiri altında kalmış olan bütün Komünist Fırkası azalarını ve bütün işçileri, bu dönemler gurubu ile olan her türlü alakalarını kesmeye ve saflarını, Komünist Enternasyonalî'nin itimadına mazhar olan Türkiye Komünist Fırkası ve onun Merkez Komitesi etrafında sıklaştırmaya davet eder.

Türkiye Komünist Fırkası'nın, halli büyük bir ehemmiyeti haiz olan birçok vazifeleri vardır. O, bu vazifelerini tahakkuk ettirmek için proletarya saflarını sıklaştırmak, iktisadi mücadeleyi teşkilat altına almak ve idare etmek, proletaryanın sınıfı teşkilatını, bilhassa sendikaları vücuda getirmek, köylülerle rabita tesis etmek, köylülüğün mücadelesini sevki idare etmek mecburiyetindedir.

Komünist Enternasyonalî'nin İcra Komitesi, Türk yoldaşların bu vazifelerini yapacaklarından ve kendi Merkez Komitelerinin rehberliği altında ciddi muvaffakiyetler kazanacaklarından asla şüphe etmez.

Komünist Enternasyonalî İcra Komitesi

Provokatörlere karşı kitle savaşı yükseltelim

Kemalist burjuvazi ve onun Halk Partisi hükümeti, Türkiye proletaryasına ve geniş emekçi halk kitlelerine, hele Komünist Partisi'ne karşı ağır bir ezgi siyasası güdüyor. Bir yandan o, komünistleri, inkılapçı ameleleri zindanlarda, sürgünlerde çürütüyor, poliste işkencenin çeşidini yapıyor. Bir yandan da, polisi, polis ajanlarını amelenin içine, Komünist Partisi'ne salıyor, salmaya uğraşiyor.

Bugün işçilerin toplu bulunduğu her yerde, fabrikalarda, depolarda, atölyelerde polis adamları vardır. Bu uşak ruhlu soysuzlar ve patronların çanak yalayıcıları ameleleri polise, patrona fitnelenler. İşçilerin can ve rızık düşmanı bu yılanlar amelelerin arasında sinsi sinsi dolaşırlar, patronların, hükümetin aleyhine ne duyarlarsa hemen polise yetiştirirler. Bunlar geveze ağızları çok araştırırlar. Bu hainlerle konuşmayın, onlara herşeyi boykot edin, çocuklarınızı bile onlara düşman edin. Yalnız atölyelerde, fabrikalarda değil, onlara amele mahalle ve semtlerinde yaşamak hakkı vermeyin. Bunların maskelerini düşürün, onları halkın içinde rezil edin.

Orak Çekiç'in 20 Aralık 1935 tarihli ilk sayısının 4. sayfasında yukarıdaki başlığın altında "Kara Liste" ve "Partiden Kovulanlar" adıyla iki liste yayımlanmıştı. Aralarında açık ajan ve provokatörlerin yanı sıra İ. Bilen'in daha sonra Çetin Savaş'ta Leninci ilkeleri savduklarını söylediği Nazım Hikmet, Hamdi Şamilof ve Faik Usta'nın da bulunduğu toplam 109 kişinin partiden atıldıkları duyuruluyordu. Her kişinin gerçek adı, lakabı ve tipi de anlatılmıştı.

Listelerin yanında ise "*Provokatörlere Karşı Kitle Savaşı Yürütelim*" başlıklı yazıya yer verilmişti.

Onlar yılışkan ve yapışkandırlar, eğer fabrikada, mahallenizde kalmakta ayak direrlerse mükemmel emekçi dayağı çekin bu gibilere. Onları herkese amele düşmanı diye tanıtin...

(...)

Türkiye Komünist Partisi bu uğurda keskin bir savaş açtı. İlk iş olarak bir "kara liste" çıkardı. Bu listede şimdiye kadar meydana çıkarılmış provokatörlerin isimleri, simaları yazılıdır. Arka-

daşlar, bu kara liste kapanmış değil, buna her zaman yeni yeni köpek isimleri katılacak. Bu isimleri kafanıza yerleştirin. Bu listedeki hainlerin bazıları partiye polis ajanı olarak girmiş, bazıları partiye girdikten sonra satılmış, bazıları da yakalandığı zaman arkadaşlarını ele vermiş, bildiklerini söylemiş. Bu korkakları ötekilerden ayırmaya sebep yok, sonunda onlar da hain çıkmamışlar mı?

Kara listenin ikinci kısmında Komparti'den kovulanların adı geçer. Komparti gizli olduğu için üyelerini tanımak imkansızdır. Sonra her yakalanan, hapis yatan komünist değil. Siyasal alanda, teşkilat düzenine, partiye zarar getirenler, parti disiplinini çiğneyenler, gizlilik kaidelerini bozan, gevezeler, partide ayrılık çıkaranlar, komünist ahlakını ayak altına alanlar partiden kovulur. Şimdiye kadar böylelikle partimizden yüzlerce adam kovulmuş.

Bu gibilere kapılmayın. Bunlar parti ve partilileri ötede beride kötülerler. İşte bunun için, bunları parti açığa vuruyor. Bunlara karşı savaşta Komparti'yle yürü amele arkadaş!

(*Orak Çekiç*, sayı:1, s.4)

PARTİ TARİHİNDEN SAYFALAR

Orak Çekiç'te basılan kara listede Nazım Hikmet adını partiden kovulanlar arasında gördüm. "Kara listede"deki soysuzlardan biri de bu heriftir.

Orak Çekiç'i elime aldığım zaman içimi bir sevinç dalgası bastı. Nasıl sevinmem!

Kara listede adları geçen Nazım Hikmet ve kumpanyası, Türkiye Komünist Partisi'ni işçi sınıfı ve emekçi halk kitlelerinin gözünden düşürmek kastıyla şöyle yaldızlı bir palavra dillerine dolamışlardı: "10.000'le basan parti gazetesi isteriz..." Kompartinin (Komünist Partisi'nin — İ.S.) içinde ikilik çıkarıp, bozgunculuk yaratmaların en çok gevededikleri bir sözdü bu. Nazım ve kumpanyası bir yandan bu gevezeliği yaparken öte yandan partinin gizli matbaasını dağıttılar. Parti matbaasının makine, harf vesairesini çalmakla polise yaranan Nazım ve kumpanyası partinin en keskin silahını elinden aldık sandılar. Türkiye amelesi sınıfının inkılapçı kuvvetine, yaratıcılık kudretine inanan "Troçkist polis opozisyonu" artık partiyi küle oturttuk dediler. Fakat hayat ve savas ne gösterdi!

Nazım Bursa mahkemesinde "benim komünistlikle ne ilişğim var... parti beni kovmuş... suçum yok..." dedi. Evet, o komünist değildir. Bursa hapisanesinde bir komüniste gardiyanlar dayak atıyor. Komünist adıyla mahpus yatanlardan bazıları bu alçakça haksızlığı protesto için, açlık grevini ileri sürüyorlar. Nazım Hikmet "ben amelesi için ölemem" diyor ve grev teşebbüsünü bozuyor. Komünist olmadığını ve amelesi için ölemeyeceğini söyleyen bu adam bir tek komünist neşriyatı yapmadı ama, on binlik burjuva gazetelerine sattı kendini. "İpekçi kardeşler" in uşağı olan bu herif artık hiç sıkılmadan, evet burjuva gazetelerine yazıyorum, geçineceğim diyor. "Kötü yazıyorum, iki liraya bu kadar yazılır" söylüyor. Yani yazı patronları ona daha fazla verirlere Türkiye amelesinin kötülüğüne daha iyi yazacakmış. Yazar kalles, dönektir.

Nazım Hikmet ve kumpanyasının partide kopardıkları ayrılığa "Troçkist polis opozisyonu" deniyor. Neden? Çünkü onlar: Leninizmi karikatürize ettiler. Marksizm ve Leninizm namı

Kalles ve dönek Nazım Hikmet

altında Troçkist kaçakçılığı yaptılar, Troçkistlerle bağ kurdular, partinin içinde polise ajanlık yaptılar. Şimdi ne yapıyorlar? Kompartinin savaşı karşı-

otuzaltımda yarım yılda geçtim
dört metre kare betonu
elli dokuzumda on sekiz saatte uçtum
Prag'dan Havana'ya
Lenin'i görmedim nöbet tuttum
tabutunun başında 924'de
961'de ziyaret ettiğim amir kabri
kitaplarıdır
partimden koparmağa yeltendiler beni
sökmedi
yıkılan putlarını altında da ezilmedim
(*Otobiyoğrafi*, Berlin, 11.9.1961)

"1930'da Nazım'ı Parti'den atmağa yeltelenenler oldu. Kendi deyimiyle 'sökmedi'."

"Partili sanatçıdır Nazım Hikmet.

"Türkiye Komünist Partisi'nin bir üyesi, bir yöneticisi olarak yaşadığı ömrü boyunca. En iyi şiirlerini, yapıtlarını partili bir sanatçı olarak verdi. Sosyalist gerçekçi sanatçının ölmez bir örneğiydi." (Nazım, Temel yayımlar, s.9, 11)

"Burjuvazi, işçi sınıfının, Komünist Partisi'nin düşmanları, Nazım'ı halk yığınlarından, işçi sınıfından, devrimci hareketten koparmak için her aracı, en aşağılık provokasyon oyunlarından en sert ve kaba başkî biçimlerine, yöntemlerine kadar herşeyi kullandı. Komünist Partisi'nin düşmanları, hâlâ bugün de, Nazım'ı yığınlardan, ulusal bağımsızlık, demokrasi, barış ve sosyalizm için olan savaştan koparmak için herşeyi yapıyor." (Günümüzde TKP, s.90)

"Komintern'in Kontrol Komisyonu, Salih Hacıoğlu'nu temize çıkarmış, Şefik Hüsnü'yü 'küçük burjuva entrikacı' olarak nitelmiştir.

"Komünist Partisi'ne: Vedat Nedim Tör'leri, Mihri Belli'leri, Hasan Ali Ediz'leri, Hikmet Kıvılcımlı'ları getiren odur. Hepsi provokatör. Hepsi dönek. Bir Viyana "kongresi"nden söz ediyor provokatörler. Bir kez, 1926'da, Viyana'da partinin konferansı toplandı. Bu konferansta: Nazım Hikmet, Baytar Mehmet, Hamdi Şamil, Faik usta ve Şefik Hüsnü'yle yamağı Vedat Nedim Tör vardı. Konferans çatışmalı oldu. İki birbirine aykırı görüş, akım karşı karşıya geldi. Nazımlar Leninci ilkeleri savundular." (Çetin Savaş, s.25-26)

sında dökülüp giden bu "opozisyon"un artıkları pis pis dedikodular yapıp partiye ve partililere leke atıyorlar.

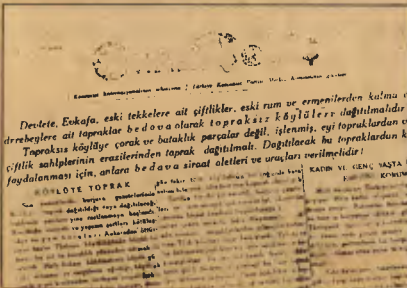
Opozisyon döküntülerinin partiyeye karşı yaptıkları kötü propagandalardan biri şudur: "partiye girmek kodese girmektir". Bu doğrudan doğruya polisin terör sesidir; ameleyi ve inkılapçı kitleleri Komünist partisinden ürkütme içindir. Polis asıl kendi ajanlarını maskeleyerek maksadıyla bazı komünistlere provokatör lekeleri atıyor. Öteden beri hep polisin ağzına bakan opozisyon döküntüleri kendi provokatörlüklerini gizlemek için polisin bu manevrasına borazanlık yapıyorlar. Başta Nazım Hikmet olduğu halde hepsi bunu yapıyor. Hatta Nazım Hikmet o kadar soysuzlaştı ki, "Parti arkasını Komintern'in kasalarına vermiş, elbet bizi ezer, hezeyanıyla uluorta zırlanıyor. Poliste aynı şeyi söylüyor. Böyle alçak bir provokasyonu ancak polisin ajanları yapar. Komparti "polis opozisyonunu" ezdi. Çünkü o, Komintern'in Stalinci sevk ve idaresiyle yürüyor. Bu hakikati itiraf etmek Nazım'ın işine gelmez. Nazım Hikmet yalnız bu gibi ipe sapa gelmeyen yalanlar uydurmakla kalmıyor, işi azıttı, tam polis hafiyeleri gibi komünist arıyor ve arattıyor. Adamlarına şöyle bir iş veriyor: "Sorun, araştırın... falan... nerededir" Maksat şu: Gizli çalışanları açıklamak. Bakın bu soysuza nerelere kadar düştü.

Nazım Hikmet ve kumpanyası hâlâ daha kendilerine komünist şüşünü veriyorlar. Komünizm uğrunda hapis yaptıklarını söylüyorlar. Bu yılışkan suratlı heriflere inanmayın. Artık polisin işine yaramadığı için burjuvazi onları içeri tıkadı. Bu korkaklar ikiyüzlülüğünden çekinmiyorlar, hâlâ daha polisin kuyruğunda dolaşıyorlar. Nazım Hikmet Kompartiye düşman, Marksizme ve Leninizme hasımdır. Ona inanmayın. O, komünist rozetini para kazanmak için taşıyor, lahana yaprağına dönen kitaplarını pahalı pahalı satmak ve kendisini reklam etmek için kullanıyor. O bu uğurda hiçbir şeyden çekinmiyor. Mesele Peyami Safa gibi reaksiyoner bir burjuva yazıcısıyla, sırf parsa toplamak için bir yalancı dövüşe çıktı, komünizme, Marksizme ve komünistlere küftrettirerek burjuva çevrelerinde kendini reklam ettirdi.

Ameleler, emekçi köylüler, inkılapçı münaveverler, amelesi ve köylü inkılabını düşünen mektepliler: Nazım Hikmet satılmıştır. Parolamız şu olsun: Nazım Hikmet geliyor pataklayın, kovun, içinize sokmayın, ona herşeyi protesto edin! O, kalles ve dönektir.

Z.V.

(Orak Çekiç, sayı:2, s.4)

PARTİ TARİHİNDEN SAYFALAR

Birkaç yıldır bir Marksizm müdafii türedi: Kerim Sadi. Sağa sola çatıyor. Tipik bir küçük burjuva kafası olan bu adam, kendisini pek bilgiç satıyor. Marksizmi kendisinden başkasının anlamadığını iddia ediyor. Büyük işlerle uğraştığını ve bunun için, küçük işlere bir dakikasını bile veremeyecek kadar meşgul olduğunu söyleyen bu adamın foyasını meydana vurmak lazım geldi.

Eline Almanca ve Fransızca lügat almış, önüne Marksizme ait bir iki kitap koymuş habire "hata" çıkararak bu adamın şimdiye kadar kendisinden çıkma hiçbir telif eseri görülmedi. Yazdığı şeylerde fikirler karmakarışık ve çok defa da yanlış. Çünkü, bu büyük tenkitçinin kafasındaki Marksist bilgi tıpkı saçları gibi, dağınık ve karışıktır.

Tercüme yanlışlıklarını çıkarıyor. Tercüme yanlışlarını, burjuva yazıcılar tarafından bile ve Marksizmi tahrif için yapıldıkları takdirde göstermek, hiç kuşku götürmez ki iyi birşey. Düzeltmek de tabii daha iyi ve faydalı. Şimdiye kadar Kerim Sadi burjuva yazıcılarına ve reneгатlarına karşı yaptığı tenkitlerini küçük "broşürler" hâlinde bastırıp satıyordu. Ne olurdu hep böyle kalsaydı! Halbuki o, şimdi işi büsbütün azıttı. Bu son aylarda halî gösteriyor ki, Kerim Sadi, Marksizmi ve onun müdafaasını kendisine bir geçim vasıtası olarak kullanıyor. Hem de o, münevver muhit içinde henüz kafi derecede yayılmamış ve bakir bir konu olmasından faydalanarak, Marksizmi spekülâtif maksatlarına alet ediyor. Kendisine bu yolla şöhret ve kazanç arıyor, kendisinde tümen tümen bulunan küçük burjuva kaprislerine alet ediyor Marksizmi.

Kerim Sadi'nin asıl maksadı, Marksizmi benimseyerek müdafaaya değildir. Eğer Kerim Sadi; Marksizmi kötülemek için, olduğundan başka türlü gösterenlere hücumla kalsaydı yukarıda söylediğim hakiki maksadını uzun zaman saklamakta belki de muvaffak olurdu. Fakat o, kendisine hiç de layık olmayan komünist süsünü vermekle, kendisini ötekine berikine partili tanıtmakla, samimi inkılapçıları ve Marksistleri burjuva gazetelerinde kötülemekle, partiyi kötüleyenlerle elele verip partiye karşı dedikodu yapmakla Marksizmle olan bağının ne çeşit olduğunu meydana dökmüş oldu. Bu halleriyle o, mahiyetini sırtıverdi.

Kerim Sadi Marksizmin müdafaası namına Hikmet Kıvılcım'ı *Yeni Adam* mecmuasında tenkit etti. Onu, komünizm düşmanı Peyami ile bir sıraya koydu...

Tenkit edilen Hikmet Kıvılcım, inkılapçılığın iliklerine kadar işlediği bir adamdır. Marksizm ve inkılap uğrunda

Marksizm "müdafii" Kerim Sadi

"H. Kıvılcımlı gibi dönemler, likidatörler bunlardır. Kıvılcımlı komünist morali çamura buladığı, gurupçuluk yaptığı, böylece partiye büyük zararlar verdiği, polisin amansızca saldırılarına yaradığı, özellikle TKP'nin İzmir ve İstanbul örgütlerini parçaladığı için, partiden bundan 30 yıl önce kovulmuştur." (*Günümüzde TKP*, s.65)

"Hikmet Kıvılcımlı'ya gelince. Komünist Partisi içinde ayrıcalık, bozgunculuktan başka birşey yapmamıştır. 1929'daki büyük tutuklama onun yüzünden olmuştur. Merkez Komitesi'nden gizli guruplar kurmuş, lümpenlerden, dejenerer öğelerden, provokatörlerden "örgütler" kurmuştur. Pekçok komünistlerin canını yakmıştır. Ve sonra, İzmir'de, açık yapılan duruşmada, TKP'yi savunmak şöyle dursun, Marksizmden uzak, boşboğazın biri olduğunu ortaya koymuştur. Bu adam manyaktı. Kalpazandı. Zıppırın biriydi. Komünist morali yoktu. Bu yüzden TKP'den kovulmuştu." (*Çetin Savaş*, s.28)

"Kıvılcımlı manyaktı. Geçimsizin biri, bölücü, parçalayıcıydı. Örneğin: 1928-1929 yıllarında, Merkez Komitesi'nden gizli guruplar kurdu. Bunlarla toplantılar yaptı. "KIVILCIM" adlı, çok ilkel, "gazete" diye bir yaprak çıkardı. Polis ajanları doldu kurduğu gurupçukların içine. Onun bu bölücü gurupçuluğu polise yaradı. Geniş tutuklamalar oldu. İşkenceler, yargılamalar, sürgünler, ağır hapis cezaları birbirini izledi. Parti çetin bir dönem yaşadı." (*Savaş Yolu*, s.14)

yaptığı çarpışmalarıyla kendisini tanıtmış, bütün bu savaş esnasında 7-8 yıl hapislerde yatmış, yıllarca uzayan bu sürünmelerinden her zaman daha kuvvetli ve imanlı bir inkılapçı olarak çıkmış. Herhangi bir inkılapçı, hayatını proletaryanın kurtuluşuna hasretmiş ve canını inkılap uğruna vermeye her zaman hazır olanları hiçbir zaman, burjuva gazetelerinde tenkit edip kötülemez. Çünkü, samimi bir inkılapçı, böyle kötü niyetli tenkitlerin burjuva gazetelerinde niçin basıldığını, inkılap mücahitlerini kötülemek, onlar arasında ikilikler çıkarmak için pusu kuran ve fırsat bekleyen polisin de bunları nasıl ve ne maksatla kullandığını bilir. Herhangi bir inkılapçı bilir ki bu gibi şeyler Türkiye inkılap hareketine karşı çevrilmiş bir darbedir, bir provokasyondur.

Kerim Sadi bunu düşünmez. Çünkü

onda samimi inkılapçı ruhu, hakiki komünist terbiyesi, disiplini ve sevki tabiisi yoktur.

İşte kısaca, Kerim Sadi'nin Marksizmi kendisine sırf şöhret ve kazanç temin etmek için bir spekülasyon vasıtası yaptığına dair hükümünün dayandığı temeller. Gelelim asıl tenkidin kendisine:

Kerim Sadi büyük bilgiç yumuşaklığıyla Hikmet'e isnat ettiği cehaletin, kendisinde okkalarla olduğunu söylemeye hacet yok. Ondaki yalnız ağız kalabalığı, cümlecilik ve şantajdır. Hikmet'in tercümelerinde, dediği gibi bazı hatalar var. Fakat, hatalar da mana ve anlayış bakımından ziyade cümle kuruluşu ve gramer bakımındandır. Mesela: Hikmet tercümesinde prosese "gidiş" demiş... Ben eminim ki Hikmet prosesin ne olduğunu Kerim Sadi'den daha iyi bilir. O, Kerim Sadi gibi proses mukabili vetire, seyir gibi yabancı kelimeleri kullanmamak gayretiyle bir kelime aramış ve kendine göre gidişi bulmuş. Bu doğru olmayabilir.

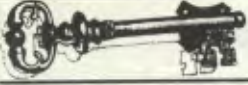
Cümle ve mana yanlışlarına gelelim: Kerim Sadi Hikmet'in tercüme ederken yanlışla düştüğü bir cümlemin asıl doğrusunu II Almanca aslından tercüme ediyor. Bakın ne tercüme: "*Mübadele edilen muhtelif mahsullerin kıymetçe müsavi olduklarını tesis etmekle onlar (yani insanlar) şunu tasdik etmiş olur ki muhtelif işler insan işi olmak itibariyle yekdeğerine müsavidir. Bunu bilmeyerek yaparlar.*" (*Yeni Adam*, sayı 96, sahife 4)

Biz de bu cümleyi bildiğimiz dildeki mukabili ile karşılaştırdık. Bu tercüme aslı ile karşılaştırılınca iki şey göze çarpıyor: Evvela Kerim Sadi Almanca bildiğini pek küstahça fazla zannediyor. Halbuki Almanca bilmiyor, Almanca'dan Türkçeye iyi lügatlar da olmadığı için, sık sık lügatları karıştırmasına rağmen okuduğunu anlamıyor. İkincisi Almanca noksanlığı yüzünden yanlış anlayışının, Marksizmle kabili telif olmadığını kavrayamayacak kadar Marksizmin cahilidir. Birinci iddiamızın ispatı: Metnin aslında "tesis etmek... tasdik etmek" gibi kelimeler hiç yok. Cümlemin içinde "mübadele edilen" kelimesi nerede? Orada yalnız *mübadelede* kelimesi var. Aslında "muhtelif mahsuller" değil, muhtelif cins mahsuller var. Marks "kıymetçe müsavi olduklarını" dememiş çok şükür. *Kıymet olarak müsavi tutmakla* demiş ve ila..

(...)

Şantajcı Kerim Sadi'ye son sözüm şudur: Nazım Hikmet'le parti ve hakiki inkılapçılar aleyhine ittifaktan vaz geçsin hakiki Marksistlere dil uzatmasın kendisini ötede beride Marksist, hele partili komünist satmasın!

(*Drak Çekiç*, sayı:1, s.3) B.R.

Tarihi doğru anlamak sınıf bilincinin parçası sınıf bilinci tarihi doğru anlamamanın anahtarıdır

Lenin, "kendi hareketinin tarihine karşı kayıtsız tutum alan bir işçi, sınıf bilinçli sayılmaz" diyor. (Lenin, *Toplu Yapılar*, İng. basım, c.20, s.279)

Bu özlü deyiş, proletaryanın savaş tarihini özümsemenin, sınıf bilincinin ayrılmaz bir parçası olduğuna işaret ediyor. Proletaryanın gerçek ve uzun erimli çıkarlarını ifade eden sınıf bilinci, proletaryanın savaşım tarihinin deneyimlerinin, savaşın bütününe ilişkin en kalıcı, evrensel sonuçlarının genellemesini içerir.

Her yaşayan organizma gibi proletarya ve onun savaşımı da uzun bir gelişme, kendi varlığını tanıma, yabancı etkilerden sıyrılarak bağımsız kişiliğine kavuşma süreci geçirmiştir. Bu süreç, dünya proletarya ailesine her yeni katılımda ya da her yeni ileri atılıştaki giderek daha kısalarak ama yine yaşanmaktadır.

Lenin, bu sürece ve onun ideolojik kazanımlarını tutkuyla korumanın önemine şöyle değiniyor:

"Dünyanın hiçbir yerinde proletar hareket 'bir anda', saf sınıfsal biçimiyle, Jupiter'in kafasından Minerva'nın çıkması gibi tamamen çıkmamıştır ve çıkamazdı. Ancak en ileri işçilerin, bütün sınıf bilinçli işçilerin sıkı çalışması ve uzun savaşlarıyla küçük burjuva buluşma, sınırlılık, kısıtlılık ve çarpıtmalardan sıyrılarak proletaryanın sınıf hareketini yükseltmek mümkün olabildi. İşçi sınıfı küçük burjuvaziyle yan yana yaşar. Küçük burjuvazi çözüldükçe, proletarya saflarına giderek artan sayıda yeni katılımlar sağlar. Rusya, kapitalist ülkelerin en küçük burjuvası, en hamıdır. Örneğin, İngiltere'nin 17. yüz-

yılda, Fransa'nın 18. yüzyıl ve 19. yüzyılın başlarında geçirdiği burjuva devrimlerini Rusya ancak şimdi yaşıyor.

"İşçi sınıfı basınına çalıştırmak sağlam temellere oturtmak, geliştirip güçlendirmek ödeviyle boğuşan sınıf bilinçli işçiler Rusya'da Marksizmin ve sosyal-demokrat (komünist — İ.S.) basının yirmi yıllık tarihini unutmayacaklardır. (...)

"İleri işçiler, ancak Marksizmin oportünizme karşı savaşım tarihini çalışarak, ancak küçük burjuva toz-duman içinden bağımsız proleter demokrasininin nasıl çıktığını kapsamlı ve ayrıntılı bir biçimde çalışarak kendi sınıf bilinçlerini ve kendi işçi basını kesini olarak güçlendirebilirler." (Lenin, c.20, s.252-253)

Lenin'in sınıf bilincini güçlendirmede, savaşımın tarihini öğrenmenin önemini vurgulamasından şu sonuçları çıkarabiliriz: Savaşım içinde bir kez ulaşılan sınıf bilinci düzeyi, eğer güçlü bir teorik çalışmayla desteklenmezse, onu besleyen nesnel ortamda değişmeler oldukça geri kayabilir. Bu bakımdan, en azından yaşanmış savaşımın tarihini iyice özümsemek, bilincin geri kayışını engelleyen bir takoz işlevi görür. Yani, savaşımın derslerini küllenmeye bırakmamak, en başta ideolojik kazanımları geriye dönüşsüzleştirir. Bu kazanımlar, tarihin o anında somut olarak var olan sınıfın öz malı olur.

Şimdi savaşım tarihinin nasıl çalışılması gerektiğine bakalım:

"Parti içindeki savaşım bir bölünmeyle sonuçlandı. Şimdi tamamıyla iki parti arasındaki bir savaşım var. Biri, süreç içinde örgüt diye çançekiyor. Bölünmeden önceki savaşımın tarihine dönüp bakan herhangi biri (kuşkusuz, Rusya'dan buraya gelen

bir çoğu gibi eski kocakarı masallarına kulak vererek değil, partisinin tarihinin belgelerini inceleyerek çalışan biri) savaşımın genel doğasını açıkça görebilir." (Lenin, c.9, s.157)

Anlaşılan o zamanlar Rusya'da kocakarı masalları moda olmuştu. Bizde de bir süre parti tarihinin belgeleri sandıklarda kilitli tutuldu. Başlı başına bu tutum da parti tarihini anlamada başvuracağımız ilk ve çok önemli bir "belge"dir.

Aşağıdaki alıntı, belgelere başvurmanın önemini yineliyor, fakat yeni yöntemsel açınımlar da getiriyor.

"*Pravda*, tartışmada kimin haklı olduğunu, gerçeğin nerede durduğunu belirlemek için parti tarihinin olay ve belgelerinin incelenmesi gerektiğini, kişisel ve konu dışı her şeyin bir yana itilerek tartışmanın toplumsal köklerini anlamaya çalışmak gerektiğini söylüyor. *Pravda*, likidatörlerle olan tartışma, diyor, 'belli kişilerin kötü niyetiyle değil, işçi sınıfı hareketinin tarihsel durumuyla bağlıdır.' Tartışmanın özünü ciddiyle eğilmek isteyen herkes bu tarihsel durumu kavramak için sıkıntılara katlanmayı göze almalıdır" (Lenin, c.19, s.76)

Şimdi, parti tarihini çalışmaların başlıca yöntemsel ilkelerini sıralayabiliriz:

- Belgelere başvurulmalıdır.
- Kişisel ve konu dışı yanlara takılmamalıdır.
- Parti tarihi, içinden geçtiği toplumsal gelişme tarihine paralel olarak, partideki olayların toplumsal nedenleri araştırılarak incelenmelidir.
- Yaşanılan günde sınıfın önünde duran siyasal görevleri ve bu görevler üstüne taktik farklılıkları çalışmak,

bu farklılıklardan geriye doğru iz sürüp parti tarihini aydınlatmakta çok önemli ip ucu sağlar.

Özellikle bu son yöntemsel ilke, savaşımın kopuk bir "yabancı"nın parti tarihi üzerine (aslında genel olarak her şeyin tarihi için geçerlidir) sağlıklı bir anlayış kazandırmayacağını anlatır.

Bu fikri aşağıdaki alıntıdan dikkatle izleyelim:

"Rus sosyal-demokrasisi üstüne yüzeysel bilgilerle doldurulmuş olanlar, ya da ekonomizm zamanından bu yana gelişen parti-çi savaşım tarihini bilmeksizin dışarıdan gözlem yapanlar, her sosyal demokrat (Komünist — İ.S.) hareketinde iki eğilimin bulunmasının doğal, kaçınılmaz ve anlaşılabilir olduğu gerekçesiyle, özellikle Üçüncü Kongre'den sonra beliren taktik ayrıntıları gözardı ediyorlar. Bir taraf, diyorlar, sıradan günlük çalışmaya, propaganda ve ajitasyonun geliştirilmesine, güçlerin hazırlanmasına, hareketin derinleştirilmesine vb vurguyu vuruyor. Öteki taraf ise hareketin savaşkan, genel siyasal ve devrimci görevlerini öne çıkarıyor. Ayaklanma gerekliliğine işaret ederek devrimci demokratik diktatörlük ve geçici devrimci hükümet belgelerini ileri sürüyor. Ne biri ne ötekisi abartılmamalıdır. Her iki durumda da (genellikle dünyanın her yerinde) aşırılık iyi değildir, vb. diyorlar.

"Böyle ucuz gerekçelerle gelen hantal (ve tırnak içinde "politik") mantık yürütmelerinin altında çoğu kez partinin acil gereksinimlerini kavrama yeteneğinden yoksunluk gizleniyor." (Lenin, c.9, s.104)

Görülüyor ki, parti tarihini bilmek bugünü anlamaya yardımcı olduğu gibi, bugünün siyasal görevlerini özümseyip yerine getirme savaşımının doğru çözümlenmesinin anahtarıdır.

İNGİLTERE

Disiplinin ön mi

Konuya Lenin'den bir alıntıyla girmek istiyorum:

"Toplumsal emeğin feodal örgütlenmesi sopa disiplinine dayanır. (...) Toplumsal emeğin kapitalist örgütlenmesi açık disiplinine dayanır. (...) İlk aşaması sosyalizm olan, toplumsal emeğin komünist örgütlenmesi toprak ağalarının ve kapitalistlerin boyunduruğunu kırıp parçalayan işçi sınıfının kendisinin özgür ve bilinçli disiplinine dayanır." (Lenin, *Toplu Yapılar*, İngilizce basım, c.29, s.419)

Burada Lenin'in söylediği, işçi sınıfının özgür ve bilinçli disiplinin mantığıdır, her komünistin iyice kavraması gerektiğidir.

Parti içinde disiplin, yoldaşça güvenle bağlıdır. Her ne olursa olsun, ister bir yıllık, isterse altı yıllık parti üyesi olsun, sorumluluğu olan bir yoldaş sana bir iş vermişse, "Ben ondan emir almam" demek genelin çıkarlarına zarar vermek demektir. Komünist disiplin anlayışının hiç olma-

diğini gözler önüne serer. Ortak bir ideolojik siyasal anlayışımız olduğu için ve bu doğrultuda iş yapmak üzere aynı partideyiz. Emir alıp vermek, kişiler değil, iş çerçevesinde düşünülmesi gereken basit bir işleyiştir.

Bildiğimiz gibi, Türkiye Komünist partisi illegal bir partidir. Disiplin, her zaman çok sıkıdır.

Bazı koşullarda disiplin düzeyi daha da yukarılara çıkmak zorundadır. Yaşadığımız dönemde böyledir.

İşçi sınıfının merkezietçi, disiplinli parti anlayışına dört bir yandan saldırı olduğu bu koşullarda, partimizdeki disiplinle gurur ve disiplini daha da pekiştirme yönünde sorumluluk duyuyoruz.

Taylan, Londra

DENEYİM ALIŞVERİŞİ

Gençler arasında örgütlü oluyoruz

Türkiye'de tehlikelerin ve olanakların arttığı bir dönemde başlattığımız örgüt seferberliği, tüm örgütlerimizde coşkuyla karşılandı. Bu bizim bölgemizde de böyle oldu.

Öncelikle örgütümüzün yapısında gerçekleştirdiğimiz değişiklikler görevlere daha hızla atılmamızı sağladı. Örgüt seferberliğinden bu yana çalışmalarımız yeni bir ivme kazandı.

Merkez organımıza düzenli yazı gönderme çalışmaları ideolojik kavrayışımızı geliştirmemize yardımcı oluyor. Yazı yazarken temel kitaplardan yararlanıyoruz.

Çalıştığımız gençlik kesimi içinde, işçi sınıfı davasına omuz verecek üyeler, sempatanlar kazanmaya çalışıyoruz. Bu amaçla, Lenin'in gençlikle ilgili yazılarını okuyor, bu konuda teorik anlayışımızı geliştiriyoruz. Ayrıca spor ve kültürel çalışmalara önem veriyoruz.

Faşist cuntanın izlediği siyaset her kesimde tepki doğuruyor. Örgütlenme çalışmalarımızda bu tepkiden yola çıkıyoruz.

Silahımız ideolojimiz ve örgütümüzdür!

Yaşasın örgüt seferberliğimiz!

Orhan Kızıllan, Londra

Karşı devrimin üzerinden üç yıl geçti. Faşist rejimin uygulamalarından en çok etkilenen işçi sınıfı ve emekçi halktır. Finans kapital bunalımdan çıkmak için önce kendi "devrim"ini, faşist darbeyi yaptı. Sonra anayasasını göstermelik koşullarda halk oyuna sundu. Zam paketini açıkladı, asgari ücreti saptadı. Dışa açılımı sağlayabilmek için "dostluk" gezilerine başladı.

Geçmiş dönemde, işçi sınıfı şanlı savaşlar verdi. Bu savaşlardan çok şeyler öğrendi. Zengin deneyimler edindi. Ancak, geniş kesimlerdeki sosyal demokrat illüzyonlar ve asıl önemlisi de, komünist partisinin nesnel ortamın istemlerinin gerisinde emeklemesi, yenilgiyi getirdi. Bugün görevimiz geçmiş deneyimlerinden dersler çıkartıp, geleceğe hazırlanmaktır. Komünist bilinç, disiplin ve özveri

Parti içi eğitimin önemi

başarının yolunu açacaktır. Bilimsel komünizmi derinlemesine öğrenmek ve öğrendiklerimizi yaşama uygulayabilmek, belirleyici olan budur.

Gericiilik dönemi olağanüstü bir dönemdir. Karşıdevrim güçlerinin azgınca saldırıya geçtiği dönemdir. Bu dönemde ancak doğru bilince sahip, inançlı kadrolar ayakta kalacaktır. Doğması kaçınılmaz olan devrimci duruma hazırlanmak, devrimi utkuya ulaştırmak, bugünden yapılacak çalışmaya bağlıdır. Bu dönemde eğitim büyük bir önem kazanıyor. Yiğitleri aktif

savaşa çekebilmekteki başarılarımız da ideolojik anlayışımıza bağlıdır. Ne kadar öğrenirsek üzerimize düşen görevleri de o oranda başarıyla gerçekleştirebiliriz.

"Yeni döneme ölesiye hazırlık" belgisiyle yaşama geçen seferberliğin amaçlarından biri de ideolojik düzeyi yükseltmektir. Bunu unutmamalıyız.

Geçmiş dönemlerdeki eksiklerimizden biri eğitimin aksamasıydı. Bu yüzden parti-i eğitime büyük ağırlık verildi ve yeniden örgütlendi. Eksiklik ideolojiye önem vermemekten değil, plansızlıktan kaynaklanıyordu. Günlük işlere boğulmaktan eğitime yeterli zaman ayırmıyorduk. Ayrıca dikkatin kolayca dağıldığı, ayakaltı bir yerde yapılan eğitim insana çok fazla birşey kazandıramazdı.

Seferberlikle birlikte parti

toplantılarını daha uygun bir yerde yapmaya başladık. Eğitimin asıl yükünü sekreterler yoldaş çekiyor. Ancak verimliliği arttırmak yalnızca sekreter yoldaşla bağlı değildir. Birimin diğer üyeleri de önceden çalışarak, tartışmalara aktif katılarak başarıya katkıda bulunmak zorundadırlar. Yeni dönemle bunu büyük ölçüde sağladık. Ayrıca merkezi olarak hazırlanmış soru-yanıt şeklindeki materyaller çok yararlı oluyor. Böylece konunun ne oranda anlaşıldığını denetleyebiliyoruz.

Örgüt seferberliğinden eski eksikliklerimizin üstesinden gelmiş, bir üst düzeye yükselmiş olarak çıktık, çabamız sürüyor.

Yaşasın örgüt seferberliğimiz!

Yaşasın TKP!

Halil Özer, Londra

DENEYİM ALIŞVERİŞİ

ALMANYA

Partimiz tarihsel görevini yerine getirecektir

Örgüt seferberliği, bütün parti üye ve sempatanlarının, örgütlerimizin gelecek günlere hazır olabilmek üzere, üstüne düşen yeni görevleri kucaklamak için kolları sıvadığı bir dönem oldu. Örgüt seferberliğimiz, "döneme bağlı olmayan" kadroların yetişmesine yardım etti, kadroyu olgunlaştırdı.

Örgüt seferberliği, bizlere, çalışmalarımızı daha da yetkinleştirebilmek için bir program çerçevesinde, düzenli, planlı çalışmanın gerekliliğini öğretti. Disiplinimizi çelikleştirebileceğimiz bir okul oldu.

Bu dönemde de her parti üye ve sempatanı yığınlarla ilişkisini geliştirmeli, bunları örgütsel ilişkiye çevirmeye çalışmalıdır. Yığın çalışmasında özellikle önem vereceğimiz nokta işçiler arasında çalışma olmalıdır. İşçilere nasıl ulaşacağımız konusunda kafa yormalı, bunu yaşama geçirmeliyiz. Yığın ilişkisi olmayan hiçbir partili ve parti örgütü hiçbir zaman olmamalıdır.

İşçi sınıfının savaşımı başladıktan bu yana burjuvazinin saldırı ve savaşımı boşa çıkarma yöntemleri sürekli gelişiyor, modernleşiyor. Bu nedenle konspirasyonu, güvenlikli çalışma yöntemlerini geliştirmek, derinleştirmek komünist partisinin vazgeçilmez görevidir. Parti, burjuvaziden daha iyi örgütlenmelidir. Ancak bu şekilde burjuvaziye karşı savaşı başarabilir, onu devirebilir.

Çalışma yöntemlerimizi modernleştirme, kurumsallaşma ise sürekli görevlerimizin bir başka yönüdür. Bugün yığınlar arasında komünist çalışma yapıyoruz, yarın devrimi gerçekleştirecek, geleceğin devletini, işçi sınıfının devletini

oluşturacağız. Bu görevlerin altından kalkabilmek için çalışma yöntemlerimizi geliştirmeli, kurumsallaşmayı yetkinleştirmeliyiz.

İdeolojimiz güçlüdür, bilimseldir. İdeolojimizi yığınlarla taşımamız. Çünkü bu ideolojiyi yığınlarla birlikte yaşama dökeceğiz. İdeolojimizi yığınlarla kavrayabilmek için kendi anlayışımızı derinleştirmemiz gerekiyor.

Ayrıca, özveriye de sürekli yükseltmeliyiz. Bugün maddi olanaklarını partisinden sakınan, yarın daha büyük özveri isteyecek savaşımından da geri çekilecektir.

Partimiz, gelişen, olgunlaşan kadrolarıyla üstüne düşen tarihsel görevi yerine getirecektir!

Nevzat Uyar, Mannheim

İNGİLTERE

Yığınların sosyalist bilinci devrimin güvencesidir

Yığınları kucaklayamayan bir parti devrim yapamaz. İşçi sınıfının iktidarını kuramaz. Parti hücrelerinin çevre ilişkilerinin düzeyi, eylemleri, o partinin yığın bağıni ölçmede önemli bir göstergedir.

Yığınlarla bağ kurmada en etkili silahımız gazetemizdir. İlişkide bulunduğumuz kişilere ve çevremize gazetemizi düzenli ve sürekli götürmeliyiz. En başta kendimizin işçi-

Gençlik proletaryanın saflarında örgütlenmelidir

Enerjisi ile atikliği ile gençliğin önemli bir güç olduğu gerçeği, yaşamda her an karşımıza çıkıyor. Bu yığını kazanma gerekliliği, her gün kafamızda daha da beraklaşmayı, aydınlanıyor.

Bugün faşizmin zindanlarında genç yoldaşlarımız destanlar yaratıyorlar. İşkencecilere karşı, devrim inancını taş gibi sağlam tutuyorlar.

Yarın bu dinamik gücü devrim savaşımına daha da yaygın çekebilmek için, bugünden bu yığna devrimci fikirleri götürmek ve onları kazanmak için uğraşmak ve yorulmadan uğraşmak gerekir.

Almanya'da yaşayan Türkiyeli gençlik yığınına örgütlenmek ve proletaryanın kızıl sancağı altında birleştirmek amacımızdır. Gençlik proletaryanın saflarında örgütlenmelidir.

İşte bizim çalışmalarımız da bunu kavradıktan sonra başladı. İlk işimiz genç arkadaşlar tanımak, önceden tanı-

dığımız ilişkileri yeniden güçlendirmek oldu. Daha sonra, buradan hareket ederek spor ve kültürel çalışmalarımıza başladık.

Önümüzdeki dönemde sık sık eğitim yaparak, ideolojik yönümüzü geliştirmeyi, devrim kavgasını daha yakından tanımayı istiyoruz.

Genel çalışma perspektifi-miz şöyledir: Türkiyeli gençliğin yığınsal olarak gittiği yerlere gitmek, yeni yoldaşlar kazanmak, kişisel ilişkilere ağırlık vermek ve semtlerde sempatan halkalar oluşturmak, tüm bu insanlara gazete ve yayınlarımızı düzenli satmak, ayrıca onlarla birlikte gazete satışları düzenlemek. Gazete satışında, sosyalist yığın örgütümüz HTİB'le bir yarışma açmayı düşünüyoruz. Önümüzdeki dönemde daha atılgan bir yaşayışla çalışmayı daha da hızlandıracacağız.

Gençlik faşizme boyun eğmeyecek!

Hamburg Gençlik Kulübü

nin Sesi'ni özümsememiz gerekiyor. Böylelikle, gazetemizi verdiğimiz kişiyle tartıştığımızda doğru fikri verebiliriz.

Genel olarak baktığımızda yığın çalışmasında eğitimin önemi ortaya çıkıyor. Bu yüzden hücre eğitimine önem verilmeli, gazetemizin sürekli eğitimini yapmalıyız. Burjuva gazetelerinde çıkan günlük olayları inceleyip çalışmamızda ajitasyon ve propaganda malzemesi olarak kullanmalıyız.

Yığın çalışması, kısa dönemden çok, uzun dönemde sonuçları alınan, sabırlı, inatçı, disiplinli çalışma ister. İlişki kurduğumuz kişilere ilk anda peşin ve kesin yargıyla yaklaşmamak önemlidir. Burjuva toplumunun ürünü olan kişilerin biçime önem verme

yönlerini de dikkate alarak, davranışlarımıza özen göstermeliyiz. Kurduğumuz ilişkileri bir üst düzeye çıkarmak için çalışmalı, tartışma ortamı yaratmalı, görüşlerimizi anlatmalıyız. Sekterlikten, şablonculuktan uzak, sabırla, inatla, doğru bildiğimizi sonuna kadar savunarak çalışmamızı yürütmeliyiz.

Yığın bağı örgütü her türlü saldırıya karşı korur, örgütün zırhıdır. Yığınların sosyalist bilinci devrimin utkusunun garantisidir.

Lenin'in "yığınlarla bağlan, onlara yakın yaşa, ruhsal durumlarını ve herşeyi bil, yığınları anla, yaklaşabil, kesin güvenlerini kazan" sözleri örgüt seferberliğimizde bize ışık tuttu, tutuyor.

*Ahmet Uzun,
Londra*

FRANSA

Gazetemizi yığınlara ulaştırmada yeni yöntemler geliştiriyoruz

Faşizmin ekonomik toplumsal bunalımı çözememiş olması ve bunalımın gittikçe derinleşmesi, burjuvazi için sürekli bir kabustur. Burjuvazi de biliyor ki, siyasal devrimin ekonomik temeli vardır. Türkiye'de ekonomik toplumsal bunalım sürüyor. İşçi sınıfı ve emekçi halkımız, gizli değil, açık açlık çekiyor. Kin birikiyor ama kendisini henüz eylem olarak sokakta göstermiyor. Bunun da nedeni şimdilik siyasal bunalımın olmamasıdır.

Şu anda öyle bir durum var ki, ileri kapitalist ülkeler kapılarını açsa, hiç abartmasız Türkiye'den milyonlarca insan yurt dışına çıkar. Ama çıkan insanların da sorunları bitmiş olmuyor. Emperyalist ülkelerin içinde buldukları ekonomik bunalım, ilk önce yabancı işçileri etkilemekte, binlerce Türkiyeli işçi de işsizlikten nasibini almaktadır. Hatta ülkesine gidecek yol parası dahi bulamamaktadır.

Türkiye'de olduğu gibi, Avrupa'daki Türkiyeli işçiler arasında da hoşnutsuzluk yükselmektedir. Yarınından güvencesiz binlerce işçi ne yapacağını bilmeden beklemektedir. Bu durum yurt dışında çalışan bizlere de büyük bir görev yüklemektedir. Günlük ajitasyon çalışmalarına her zamankinden daha çok eğilmek, işsizliğin nedenlerini ve çözüm yollarını anlatmak, siyasal bilinç vermek büyük önem taşıyor. İdeolojik gücü maddi güce dönüştürmek zorundayız. Siyasal-sınıfsal savaşımın sorunlarını, sonuçta yalnız bu güç belirler.

Bunun için elimizde en önemli araç her onbeş günde bir çıkan merkez organımızdır. Gazete kolektif propagandacı, kolektif ajitator, aynı zamanda kolektif bir örgütleyicidir de, diyoruz. Ama bunu söylemekle iş bitmiyor. Sorun örgütleyici niteliğini arttırıcı, yaratıcı yollar bulmaktır. Bununla ilgili bir örnek vermek istiyorum.

Biz Paris'te gazete satışını genellikle kolektif olarak, Türkiyelilerin yoğun olduğu bir semtin girişinde yapıyorduk. Gazete ve kitap satışı, hiç de azımsanmayacak düzeyde idi. Ancak pek ilişki çıkmıyordu. İşçiler gazeteyi alıyor ama, okuyor mu, okumuyor mu? Bu işçi sempatizan olduğu için mi alıyor? Her sayıyı düzenli mi alıyor, yoksa rastgele mi? Bunları bilemiyorduk. Buna bir çözüm bulabilmek için uzun süre düşündük. Paris genelinde Türkiyeli işçilerin ne iş yaptığı belliydi. Çoğunluğu konfeksiyon daldaki atölyelerde çalışıyorlardı. Üç kişi çalıştıran atölyeler de, ellinin üzerinde işçi çalıştıran atölyeler de vardır. O zaman çözüm, atölyeleri dolaşmaktı.

Hemen bir gün saptadık ve belirlenen atölyelere girip gazeteleri dağıtmaya başladık. Kimi işçiler gazeteyi sürekli alıp okuduğunu söylüyor, kimisi yanındakine de alıyor musun, diye soruyordu. Sonunda, sattığımız gazetelerin her zamanki satışın iki katı olduğunu gördük. Hem okurlarımızı, işçileri, atölyesinde makinasının başında tanımış, düzenli alanları ve almak isteyenleri öğrenmiş olduk.

DENEYİM ALIŞVERİŞİ

Hem de yeni ilişkiler, yeni örgütlenme için kolları sıvadık.

Şimdi gazetenin her sayısını hem semt girişinde, hem de atölyeleri gezerek satıyoruz. Bir de bunun yanında, her arkadaşına belirli miktarda gazete verip, gazetelerle dolaşım ilişkisi kurmasını sağlamaya çalışıyoruz. Bu çalışmayı ne kadar sistemli yaparsak, gazetemizin örgütleyici niteliğinden o kadar çok yararlanmış, devrimci fikirleri yığınlara o kadar iyi iletmış oluyoruz.

İçinde bulunduğumuz dönemin yığın kavramı da değişiktir. Devrimci durumda onbinler, yüzbinler gericilik döneminde yüzler, binler olabilir. Bu böyle diye, parti ve örgüt-

lenme kavramını anlamayan bazı kişiler "gericilik döneminde örgüt seferberliği yapılır mı" diye soruyorlar. Oysa parti için her zaman örgüt seferberliği vardır. Bizim Örgüt Seferberliği'miz bunu bilincimize çok güzel kazandı. Örgütlenme yeni insanlar kazanma, onları eğitme ve yetiştirme görevini hiçbir zaman geri atamaz. Bu devrimci durumda da, gericilik döneminde de böyledir. Ama partilemeye gelince o, döneme göre değişir. Gericilik döneminde partinin kapısına gelene daha çok ekzersiz yapma görevini verirsin, giriş normlarını yükseltirsin. Yine de, hangi dönem olursa olsun, partinin kapısına kilit vurulmaz.

Gericilik döneminde neden örgüt seferberliği yaptığımızı anlamayan bu kişilerin savunduğu anlayış, bugün partimizin "resmi" likidatör yönetiminin anlayışıyla aynıdır. Bu da çok güzel gösteriyor ki, likidatör yönetimin yeri partinin dışındadır. Kapıyı arkalarından kilitlesinler!

Tufan Çelikkol
Paris

Yığın bağları üzerine

Yığın çalışması komünistlerin başta gelen çalışmalarından biridir. Yığınlarla düzenli ilişkiler kurmak, gazetemizi onlara ulaştırmak, onları aydınlatmak ve onlar arasından partimize nefer kazanmak, ana görevimizdir. Yığınlara devrim ve sosyalizm hedefini göstermeliyiz. İşçi sınıfının kuracağı demokrasiyi, komünizmin nihai hedef olduğunu yığınların bilincine işlemeli, onları harekete geçirmeliyiz.

Yığınları bilinçlendirebilmede kendi teorik ve siyasal gelişmemizin de büyük önemi vardır. Önce kendi eksik kalan yönlerimizi bilmeliyiz. Yığınların psikolojisini ve sorunlarını anlamalıyız.

Çalışma alanlarımızı geniş tutmalıyız. Çalıştığımız alanların dışında, yeni alanlara

dalmalıyız. Yeni işçi, emekçilere ulaşmalıyız. İlişkilerimiz geliştikçe, onlara örgütümüzde görev ve sorumluluk vermeliyiz.

Paris'te bugün binlerce atölye ve fabrika vardır. Paris'te patronlar, işçileri azıncıca sömürmektedir. Birçok yerde grev olmaktadır. Buraları ziyaret etmekte, onlarla ilişki kurmakta bazı eksiklerimiz olmaktadır. Grev yerlerine gazetemizle hemen yetişmeli ve dayanışmamızı göstermeliyiz. Atölyelerdeki gazete satırlarını öteki işyerlerine de ulaştırmalıyız.

Biz gerçekleri, çözüm yollarını aktardığımızda, hareketimizin nicelik ve nitelik yönünden daha da büyük gelişme göstereceği kesindir.

Yalçın Sağlam, Paris

AVUSTURYA

Viyana'daki *İşçinin Sesi* sempatanları olarak Türkçe-Almanca bir bildiriye geniş olarak dağıttık. Bildiri şöyle:

Kardeşler,

12 Eylül'le birlikte halkların tepesine çöken faşist cunta üçüncü yılına girdi. Faşist darbenin birinci nedeni, devleti işçi sınıfının eline geçirmesinden korkması ise, ikinci nedeni de finans-kapitalin her türlü şiddet yöntemini kullanarak ekonomik bunalımı tersinden çözmeye istemidir.

Faşist cunta, bunalımı tersinden çözebilmek için, bir yandan Türkiye halkları üzerindeki şiddeti arttırırken, öte yandan da, sermaye ihracı gereksinimiyle, Ortadoğu ülkelerinden Uzakdoğu ülkelere dek uzanıyor. Arabistan ve İran'dan, ta Çin'e kadar aralayacak kapı arıyor. Afrikalılara Türk bayraklı kilot ve atlet giydirmeye, her Çinliye portakal yedirmeye çalışıyor. Ama beceremiyor. Kapılar arkasından birer birer kapanıyor. Türkiye burjuvazisi için, uluslararası sermayenin koltuğu altında, hele paylaşılmış pazarlara girmek hiç de kolay olmadığından dışa açılmıyor. Bunalımını hafifletmenin bir başka çözümlü olarak da, komşu ülkelere savaş açıp yeni pazarlara konmaya çalışabilir. Böyle bir girişim, Türkiye halkları üzerindeki devlet terörünü git-tikçe büyütecek ve Türk finans-kapitali halklarımızı akıl almaz maceralara sürükleyecektir.

Avrupa'da yaşayan Türkiyelilerin hiçbir sorununu cunta ve dünya emperyalist ekonomisinin bunalımından ayrı ele alamayız:

Birincisi, faşist cunta Avrupa'daki işçilerin yurda dönmelerinden ölesiyeye korkuyor. Bunun nedeni, bir yandan, Avrupa'daki demokratik kazanımların etkisiyle yoğrulan Türkiyeli işçilerin, faşist cuntanın eseri olan ekonomik, toplumsal ve politik baskı ortamına karşı hızla gelişecek

DENEYİM ALIŞVERİŞİ

işgücü ve hazır hammadde buldukları geri kalmış ülkelere kaydırıyorlar. Pazar olarak kullandıkları alan ise yine emperyalist ülkeler oluyor. Bu durum sermayenin koruyucusu kapitalist devleti mali bunalıma sürüklerken, tekel-leri süper kâr elde etmeye götürüyor. Ortaya, üretime katılmayan ama tüketen, devlete vergi vermeyen ama sosyal haklardan yararlanabilen bir toplum, işsizler ordusu çıkıyor. Kapitalist devlet bu durumu gördüğü için vura-cağı yer, kendi mantığı içinde yabancılar, ama özellikle üretime katılmayan, yani sırtından geçinmediği yabancılar oluyor. Hangi iktidar gelirse gelsin devletin, yabancılarla ilgili politikası değişmiyor, değişmez de!

Bugüne dek Türkiye'nin gelmiş geçmiş tüm burjuva iktidarları, geleceğini hiçbir güvence altına almadan yaptığı ikili anlaşmalarla insanlarımızı Avrupa ülkelerine

sattı. O satışlardan elde ettiği dövizleri kendi sömürücü devletini güçlendirmek için kullandığını hepimiz biliyoruz. Avrupa'da zor koşullar altında yaşayan insanlarımızla yalnız döviz gözlüğü ile bakılıyor.

Faşist cuntanın halklarımızı savaşlarda kırdırmasına, finans-kapitalin güçlenip yaşamak için ezip sömürmesine, Avrupa'daki insanımızın emperyalizm çarklarında yok edilmesine izin vermeyeceğiz.

Halklarımızın kurtuluşu için savaştıklarından kurşunlanan, asılan, zindanlara düşen komünistler, devrimciler bugün de faşist cuntayı yerle bir edip ileri demokratik halk devrimini gerçekleştirmek için savaşıyorlar. Hapis, zindan, kan halkın kurtuluş savaşımını kıramayacaktır!...

Yabancı düşmanlığına ve uluslararası sömürüye karşı en güzel darbe işçi sınıfının birlikte mücadelesidir!

İşçinin Sesi Sempatanları
Viyana

BİLDİRİ

olan tepkileridir. Diğer yandan, zaten şu anda cuntanın korkulu rüyası olacak denli büyük boyutlara ulaşmış olan işsizler ordusuna, dönecek olan işçilerle birlikte büyük bir halka daha eklenecektir.

İkincisi, genel olarak tüm kapitalist ülkelerde, özellikle de Avrupa'da ortaya çıkan kriz, son yılların en büyük ekonomik krizidir. Bunun altında yatan gerçeklerden en önemlisi, tekellerin Avrupa'daki fabrikalarını kapatıp, geri kalmış ülkelerde yeniden üretime geçmeleridir. Böylece tekeller sermayelerini, ucuz

Oniki Eylül'den bu yana geçen süre içinde Türkiye, ekonomik sıkıntının en büyüğüne girdi. Cunta burjuva Kemal'in gözlerine destanlar yazadırsun, şövenizm ve ırkçılıkla halklarımızın bilincini bulandırmaya, savaş kıskırtıcılığı ile dikkatleri sürekli başka hedeflere kaydırmaya çalışadırsun. Türkiye'de bunalım yükseliyor. Her türlü baskı ve şiddet altında, sessiz bir öfkenin getirdiği siyasallaşma cuntaya karşı yönelecek kanal arıyor. Türkiye'den yazar bir arkadaşımız, "halk susuyor ama bu suskunluk kabarmaya doğru yöneliktir" diyor.

Cunta her hareketiyle kendine destek olacak bir taban yaratmaya çabaladı. Ama tüm çabaları, bu tabansızları namulunu ucuna daha da yaklaştırıyor. Referandumdaki "%91'lik ezici çoğunluk"un kendilerine hiçbir şey getirmediğini gördüler. Fiyatlara "dur" diyemiyorlar. Öylesine

Partimiz silahımızdır

bir yükselme var ki, Maliye Bakanı; "bu da zam mı canım, Avrupa'da her gün kuruş kuruş zam gelir, kimse farkına bile varmaz" diyerek şaşkınlığını yansıtıyor. Halk her konuda ekonomik olmaya çağıran cunta yöneticilerinin hanımları, "kocamın kazağını ben örerim", "mutfak masraflarını kısmak için pazar alışverişini ben yaparım" gibi ilkel röportajlarla basında boy gösteriyor.

Cunta işbaşına geldiğinde devrimcileri, komünistleri hapishanelere tıkararak, işkencelerle susturarak, sindireceğini ve düzenin kalcılığını sağlayacağını sanmıştı. Ekonomik sorunları ise kolay halledeceği inancındaydı. Şimdi anlaşılıyor ki, finans kapital için bu iş, öyle başı

tutmakla, kolay halledilir bir iş değil. Dışa açılma, sermaye ihracı cuntanın boğazında kılçık oldu. Bir türlü harç tutturamadı. Evren'in dünyanın dört köşesine yaptığı ziyaretler, o ülkenin turizmüne katkıdan öteye gitmedi. Bir de Kenan Evren'in ufku açıldı. Öyle ya kaç cumhurbaşkanına nasip olmuştur Çin Seddi'ni görmek!

Her cunta şefine devrimi görmek de kismet olmamıştır. Evren bunda da şanslı görülüyor. Cuntanın torbasından sürekli yasaklar, susturmalar, hapishaneler, işkenceler, korkular, işsizlik ve aç kalmalar çıkıyor. Bunların gelip düğümlendiği yer toplumsal patlamalardır.

Bu patlamaları komünist kurmayın insiyatifi altına alabilmek örgütlü, bilinçli, merkezi yönetebilmek devrimin güvencesi olacaktır.

Geleceği TKP kuracak!

Ozan Öncü
Viyana

NORVEÇ

Sosyalist yığın örgütümüz NTİB'i

b kley n görevler

Sosyalist yığın örgütü, sınıfsal özü açısından proletarya örgütüdür. Proletarya örgütü oluşu, proletaryanın genel amaçları doğrultusunda çalışmasından gelir. Ama kuruluş biçimi açısından yan örgüttür. Parti değildir. İktidara yürümez, iktidarı amaçlamaz, gerçekleştirmek için çalıştığı kendine özgü programı yoktur. Kendi çalışmasıyla, toplumdaki devrim kavgasında partiye destekler.

Taşıdığı bu gibi özellikler nedeniyle sosyalist yığın örgütlerinin kuruluş ilkesi, "örgütsel bağımsızlık, davranışta bağımlılık" olarak ortaya çıkar. Örgütsel bağımsızlık, kendi kongresini yapan, kendi organlarına ve hiyerarşisine sahip ayrı bir örgütlenmeyi anlatır. Davranışta bağımlılık, siyasal sorunlarda proletarya partisinin tutumuna bağımlılığı anlatır.

Sosyalist yığın örgütünün genel amacı işçi sınıfına hedeflerini gerçekleştirmede omuz vermektir. Bu genel amaç doğrultusunda bugün Türkiye somutunda başlıca iki temel görevi vardır:

Üyelerine bilimsel sosyalizmi öğretmek, komünizm okulu olmak.

Başını Türkiye proletaryasının çektiği devrim savaşında yerini almak ve üzerine düşen görevleri korkusuzca yerine getirmek. Yalnız kendi üyelerinin değil yöneldiği toplumsal kesimin tüm üyelerini savaş alanına çekmek.

Bu görevleri başarabilmek için sosyalist yığın örgütü seslendiği kesimin her çeşit ekonomik, demokratik sorun-

larıyla ilgilenmek, bu sorunların çözümünü devrime bağlamak durumundadır.

Gericilik döneminde ekonomik-demokratik haklar savaşınının kazandığı önem büyüktür. Ekonomik-demokratik haklar savaşı bu dönemde geri çekilen yığınların hareketlenmesinde canalıcı halkadır. Çevrenin somut sorunları, işçilerin ekonomik-demokratik hakları gibi sorunlarla uğraşmayı küçümseyen, yeterince "devrimci" bulmayan eğilimler giderek örgütün, sokaktan içeriye, lokaline kapanan, halkla bağları kopan bir tekke haline dönüşmesine neden olur.

Norveç'te sosyalist bir yığın örgütü olarak kurulmuş olan NTİB'i bekleyen görevler, varolan pratik sorunlar ve yığın çalışması konusunda şunları vurgulayabiliriz:

Herşeyden önce NTİB geniş bir yığın desteği olarak kurulmuş bir örgüt değildir. İlk hedef, yığınlara NTİB'in propagandasının en iyi bir biçimde yapılmasını sağlamaktır. İkincisi bu yığın çalışmasının ürününü almak, üye sayısını arttırmak ve özellikle işçilerden, genç işçilerden üye kazanmak için çalışmaktır.

Yönetim kurulunun uyum içinde çalışması için işbölümü yapmak, üyelerin yapabilecekleri işleri üyelere dağıtmak, onları pasif bir örgüt üyesi durumundan kurtarmak gerekir. Dernek binasının sürekli açık bulundurulmasını sağlamak için, günlük nöbet tutulmalıdır.

Üçer aylık programlar çıkarılmalı ve bu programlar

DENEYİM ALIŞVERİŞİ

enine boyuna tartışılmalıdır. Programların uygulanmasına özen gösterilmeli, planlama yapılırken olanaklar gözden geçirilmeli, sorunların çözümü ertelenmemelidir.

Örgüt, işçilerin ekonomik ve demokratik sorunlarıyla ilgilenmelidir. Bu yalnızca kağıt üzerinde kalan bildiri ve benzeri yollardan değil somut yardım etmekle, yol göstermekle, diyelim dilekçe yazmakla olur. Ev için başvurulara dil bilmedikleri için yardım edilebilir. Vergi formlarının doldurulmasına yardım edilebilir. Dil bilmeyenlere doktorda, eksik verilen ücretinin aranmasında yardım edilebilir. İşçi çocuklarının eğitimi konusunda resmi makamlarla ilişkiye geçilip, sorunlar tartışılabilir. Dernek, bir yığın örgütü olarak, insanların gelip oturabileceği bir lokale sahip olmak zorundadır.

Her yönetim kurulu üyesine haftada en az bir işçi ailesini ziyaret etme zorunluluğu getirilmelidir. Bu yönetim kurulu için zorunluluk taşırken, üyelere de bu tür ziyaretler yapmaları istenebilir.

Yeni gelir kaynakları sap-

tanmalıdır. Ayrıca harcamalara dikkat edilmelidir. Para ile yaptırmak zorunda kalacağımız işler için önceden araştırma yapılmalı, herşeyi ucuza maletmeye özen gösterilmelidir.

Kültürel çalışmalara en kısa zamanda başlanmalıdır. Örneğin bir futbol ya da voleybol takımı kurulmalı ve tüm üyelerin katılması sağlanmaya çalışılmalıdır. Kültürel olarak, Nazım Hikmet gecesi gibi daha birçok geceler düzenlenebilir. Bir koro kurulmalıdır. Üyelerin müzik aletleri çalmaları özendirilmeli, bunun için varolan yetenekler değerlendirilmelidir. Örneğin iyi resim yapan bir üyeye bu konuda yardım ve destek sağlanabilir. İyi saz çalan bir arkadaştan saz öğretmesi istenilmelidir.

Kısacası, sosyalist yığın örgütünün genel amaçlarını gerçekleştirmek için yaşamdaki çeşitli özel, somut durumlardan, sorunlardan hareket etmeli ve ürkmeyen, girişimci bir yanaşım ile bunları genel amacımıza doğru ilerletmelidir.

Özcan Caner
Norveç

İnsan hakları savunucusu Marinella'nın katli protesto edildi

El Salvador İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Marinella Garcia Villas 13 Mart'ta El Salvador hükümet kuvvetleri tarafından öldürüldü. Villas'ın anısına Oslo'da 20 Mart günü Mellom Amerika Gruppe ve ASELA (Foreningen for Latin Amerikanerne i Eksil) tarafından bir toplantı düzenlendi. Toplantıda dağıtılan bildiride özetle şunlar yazılıydı:

"Merinella Garcia Villas Norveç'i ziyareti sırasında ülkesindeki insan haklarının nasıl zalimce çiğnediğini anlattı. Sonunda El Salvador hükümetinin zorba siyasal ve kanlı baskıları sonucu kendisi kurban oldu.

"O'nun katli El Salvador'da insan haklarının nasıl, zorbaca ayaklar altına alındığının en büyük belgesidir.

"El Salvador Hükümeti halka karşı sürdürülen bu zalim baskı ve terörde yalnız başına değildir. Aksine Amerika Birleşik Devletleri'nin tam desteğini almaktadır. İnsan hakları savunucusu ve savaşıcı Marinella'nın ölümünden Amerika Birleşik Devletleri sorumludur."

Ayrıca toplantıda El Salvador hükümeti ve El Salvador İnsan Hakları Komisyonu'na gönderilmek üzere protesto mektupları dağıtıldı.

Ersoy Şanlı
Oslo

İSVİÇRE

Kızıl pazarlar

Yoldaşlar, Cenevre'de 15 günde bir yaptığımız Pazar toplantılarının adını "Kızıl Pazar" koyduk. Her biri için bildiri dağıtarak çağrı yapıyoruz.

Son toplantımız için özetle şu bildiri dağıttık:

"İşçiler!

"Hepimizin bildiği gibi, Türkiye ve Türkiye Kürdistan'ında, faşist askeri cuntanın azgın terörü ve cinayetleri sürmektedir. Faşist cunta Türkiye'deki yakınlarımıza kan kusturmaktadır.

"Böyle günlerde, Cenevre'de yaşayan biz devrimci işçiler,

biraraya gelmek, sorunlarımızı tartışmak, örgütlenmek ve meydana faşist cuntanın etkilerine boş bırakmamak zorundayız. İşte bu nedenle adını "Kızıl Pazar" koyduğumuz pazar toplantıları, birbirimizi tanıma ve devrimci ilişkimizi geliştirme açısından önem kazanmaktadır.

"Bu ikinci Kızıl Pazar toplantımızın öncekinden daha başarılı olması, biz işçilerin daha aktif katılımıyla gerçekleşecektir."

İşçinin Sesi Sempatizanları
Cenevre

Şanlı Ülker direnişinden dersler

Değerli yoldaşlar, Bu yazıda sizlere Türkiye işçi sınıfının savaşım tarihinde önemli bir yer tutan Ülker direnişinden söz etmek istiyorum. Bugün işçi sınıfımız Ülker direnişinin yükseltildiği o şanlı günlerden çok farklı koşullar altında. Ama ülkemizden gelen haberler, yeni ve daha güçlü bir devrimci dalganın "Kaf Dağı"nın arkasında olmadığını gösteriyor. Direnişe katılan eski bir Ülker işçisi olarak bu olayı bazı yönleriyle ele almak, yapabildiğim kadarıyla geçmişten dersler çıkararak geleceğe hazırlanmamıza katkıda bulunmak istiyorum.

Ülker işçisinin yükselttiği savaşım, işçi sınıfımızın tümü açısından önem taşıyan yönlerle doludur. Bir kez Ülker işçisi 12 Mart sonrasında sarı sendika zincirini ilk kıran işçidir. Ülker olayı, işçi sınıfına, yenilgiyle sonuçlanmış da olsa, savaşım-kazanım bağı çok güzel gösteren bir örnek olmuştur.

Öte yandan sosyal-demokrasinin, burjuvazi adına sahate "umutlar" yaydığı bir dönemde, Ülker direnişinin polis gücüyle boğulması Türkiye

burjuvazisinin cibilliyetini göstermesi açısından da önemli bir işlev görmüştür. Bilindiği gibi, 12 Mart sonrasında önemli silahı panzer ilk kez Ülker işçisine karşı kullanılmıştır. Ülker işçileri fabrika kapısını panzerle kırıp saldırıya geçen polislerle göğüs göğüse dövmüşler, sınıfımızın yiğitlik destanlarından birini yazmışlardır.

Tüm bu özelliklerinin yanı sıra Ülker direnişinin ders çıkarmamız gereken önemli eksikleri de vardır. İlk olarak işçilere çıkılan eylemin, yani direnişin işçi sınıfının üst savaşım biçimlerinden biri olduğu, Türkiye devletinin bu eyleme sert yanıt vermekten bir an bile geri durmayacağı anlatılmadı. İşçiler hep duygusal sözlerle yanaşıldı. "Hep birlikte direnirsek kazanırız" dışında bir bilinç verilmedi. Direnişin yenilgiyle sonuçlanması işçilerin moralini bozdu. Oysa işçilere savaşta yenmenin de yenilmenin de olabileceği, ama yenilebiliriz düşüncesiyle savaşımın geri durmanın çıkar yol olmadığı, savaşarak yenilmenin de bir kazanım olduğu anlatılabilecekti işçiler arasında sonra-

DENEYİM ALIŞVERİŞİ

dan "pişmanlık duygularının" yayılması önemli ölçüde engellenebilirdi.

İkinci olarak, o dönemde patlak veren tüm direnişlerde de görüldüğü gibi, işçilerin canları kanları pahasına geçtikleri sendikaların direnişe gerekli desteği vermekten uzak durmasıdır. Bunun bir nedeni "parasal stokların eriyeceği" düşüncesi ise, bir başka nedeni de sendikaların başını tutmuş işçi sınıfı bürokratlarının yasal olmayan bir savaşım biçimi olan direnişten duydukları korkudur.

Son olarak, çıkılan eylemin niteliği ve dövüşülen düşmanın gücü hesaba katılarak yeterli hazırlığın yapılmamış olmasını vurgulamak istiyorum. İlk anti-komünist derneği kuranlardan biri olan gerici Ülker patronu, diğer patronlardan, parasal dahil, her türlü desteği almak için çalmadık kapı bırakmazken direnişin başını çekenler sanki bu eylem başka işçileri ilgilendirmemiş gibi davrandılar. Yoğun bildiri dağıtımı, düzenli basın bildirisini çıkarma vb. çalışmalar tümüyle eksik kaldı. Direniş boyunca fabrika fabrika dolaşıp sınıf kardeşlerimize derdimizi anlatmak, onların önerilerini de alıp destek istemek yapmamız gereken en önemli işti. Ülker direnişini Ülker sınırlarından çıkarabilmek, sınıfın malı yapabilmek buradan geçiyordu. Diğer işçilerin, hiç değilse çevre fabrikalardaki işçilerin eylemimizi yalnızca yürekleleriyle değil, aktif savaşımalarıyla da desteklemesini sağlayabilseydik Ülker direnişinin sonuçları, gene yenilgiyle bile sonuçlansa, bambaşka olurdu.

Çok açık olarak görülüyor ki, Ülker olayının tüm eksikliklerinin altında bir büyük eksik yatmaktadır: Her türlü savaşım devrim savaşımına bağlayan, planlı-programlı çalışmayı bilen, yönetici komünist kadrolar. Bu da bize bugünkü çalışmamızın yönünü gösteriyor. Devrimci selamlar.

Tunc Demir, İsviçre

1 Mayıs'a coşkuyla çıkacağız

Selam yoldaşlar, Dünya devrimine bir Türkiye halkasını da katmak için başlattığımız örgüt seferberliği biterken, Zürih ve çevresindeki iki İMG'den binlerce selam!

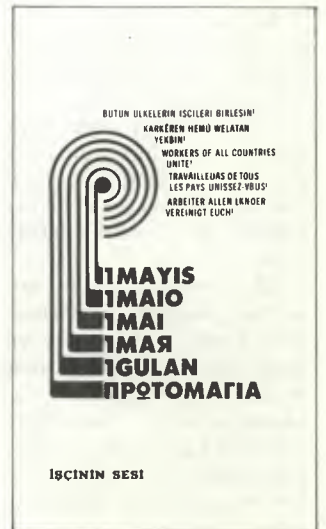
Bizler Zürih ve çevresinde yaptığımız çalışmalar sonucunda ulaştığımız örgütlü gücümüzle, dünden daha azimli ve kararlıyız. İMG'ler olarak önümüze somut hedefler koyduk. Yeni yeni İMG'ler kuracağız.

Bunun için, önümüzdeki 1 Mayıs için çalışmalara başlamış bulunuyoruz. Bu konuda yoldaşlara düşen görev ve sorumlulukların bilincinde olarak, yeni yeni eylem biçimleri koymaktayız.

1 Mayıs'ta disiplinli ve yığınsal bir yürüyüş yapabilmek için, Nisan ayında, İsviçre'deki tüm İMG'leri kapsayan bir toplantı düzenledik. Bu toplantıda tüm eksik ve yanlışlarımızı değerlendirip, 1 Mayıs'ta enternasyonalizmin bayrağını daha başarılı dalgalandıracağız.

Yaşasın dünya devrimi!
Yaşasın 1 Mayıs!

P. Akat,
Zürih

DENEYİM

HOLLANDA

Cunta boşuna çabalıyor

Yoldaşlar, Faşist cunta anayasa oylamasından önce asgari ücretin yükseltilmesinden dem vurdu. "Yeni yılda yeni asgari ücret" dediler ve dediklerini de tuttular. 7.200 lira olan asgari ücret 10 bin 680 lira gibi gülünç bir düzeye "yükseltildi"!

Faşist cunta asgari ücret konusunda açık düştü. Bu konuda cunta çevreleri ve burjuva basın sus pus oldular. Haber iç sayfalarda geçiştirildi.

Bu göstermelik asgari ücretten sonra bir dizi yeni zamlar geldi, geliyor.

İşçi sınıfının ve halkın yaşamı bu sömürüye daha fazla dayanmayacaktır. Tepkiler rahatsızlıklar yükseliyor.

Faşizm de kurtuluşları olmayacak

Yoldaşlar, Son günlerde burjuva basının değinmeden edemediği bir "konut sorunu" var.

Çare gördüğü çeşitli ümit kapılarının birbiri ardına kapanmaya başlamasının yanı sıra, toplu konut sorunu faşist cuntanın başına püsküllü bela oldu.

Ekonomik-toplumsal bunalımın daha da derinleşmesiyle faşist cuntanın iki yıl önce çıkardığı Toplu Konut Yasası, bugün işlemez durumda duruyor. Cunta 1981 yılında çıkardığı bu yasayla, bütçesinde %5 oranında bir fon ayırarak bu sorunu çözeceğini sanıyordu! Ama "çok

Öte yandan cunta bunalımı çözmek için her yola, her yönteme başvuruyor, Türkiye tarihinde ilk defa Uzakdoğu'ya Cumhurbaşkanı gönderiyor.

Finans kapitalin dışı açılma istemi ve bunun için her yöntemi deneyeceği bu olayda da gözlenebilir. Ama çabaları boşuna. Faşist cunta bunalımı tersinden çözemeyecek ve bu temel üzerinde devrimci durum yeniden, daha güçlü yükselecektir. Bize düşen de buna hazırlanmaktır. Devrimci selamlar.

Kızıl Doğuş
Hollanda

demokrat(!)" Mehmet Barlas bile bu konuda şöyle demektedir:

"...Toplu Konut Kanunu'nda öngörülen, gider bütçesinin %5 oranında bir fonun bu alana ayrılması imkansızdır. Çünkü kanunun öngördüğü oranda bir fon, bu yıl için 130 milyar lira dolayında bir parayı gerektirir, oysa devletin kaynakları şimdilik te olsa buna yetmiyor." (Milliyet. 12.183)

Daha sonra Milli Piyango, spor-toto, tekell maddelerine zam yeni kaynak olarak gösterildi. Faşizm bataklığa düşmüş bir canavar gibi, her kurtulmak isteyişinde biraz daha batmakta ve battıkça azgınlaşmaktadır. Kendisine karşı mevzilerden biri olan gecekonduların bir kısmını yıktırma kararı aldı. Böylece binlerce kişi evsiz kalacak.

Bütün bu olup bitenler, faşizmin uzun süre dayanamayacağına işaret etmektedir. Bu, faşizmin başka umut kapısı kalmadığı anlamına gelmez. Örneğin, 22 Ocak 1983 tarihli *Günaydın* gazetesinde bir umut kapısı daha

ALİŞVERİŞİ

Kızıl meşalemiz yolumuzu aydınlatıyor

Bir süre önce, Amsterdam'da El Salvador'lu devrimcilerin düzenlediği yürüyüşe katıldık. Eylem, ABD emperyalizminin El Salvador'dan defolması içindi. Yürüyüşte yayın satmaya çalıştık.

Bu yürüyüşe menşevikler katılmadılar. Oysa kısa bir süre önce çocuk paralarının düşürülmemesi için yapılan yürüyüşe Türk bayrağı altında, var güçleriyle katılmışlardı. Menşevikler sözümlü "demokratik" yığın örgütlerinde NATO'ya karşı da propaganda yapmıyorlarmış.

Komünistler, sosyalist yığın örgütlerinde yığınların her türlü ekonomik demokratik istemleri için savaşır ve bu savaşı ustaca devrim savaşına bağlar, devrim yoluna kanalize ederler. Ajitasyon ve propagandalarının devrimci içeriğini hiçbir biçimde budamazlar.

Kızıl Doğuş Hollanda

açıklandı. Bu, yurt dışındaki işçilerin yabancı bankalarda bulunan 25 milyar markıdır. Şimdilik burjuva basını bu parayla neler, neler yapılabileceğini yazdı. Bunun içinde konut sorununun çözümü de vardı. Cunta bu umut kapısının gerçekleşmesi için burjuva basını aracılığıyla yurt dışındaki işçilerin gözlerini boyamaya çalışmaktadır.

Üzerimize düşen, bu konuda propagandayı yükseltmek, bu paralar üzerine kurulan hesapları sergilemektir. Bu umut kapısı da cuntanın yüzüne kapanacak!

Faşizm de kurtuluşları olmayacak!

Tanklarla gelen zorbalara devrimle gidecektir!

Devrimci selamlar

Kızıl Doğuş
Hollanda

AJİTATÖRE VERİLER

Türkiye'de toplam işyeri sayısı 241.580 Bu işyerlerinden yılda ancak 33 bin tanesi, o da ancak bir kere işgüvenliği açısından denetlenebiliyor.

İleri kapitalist ülkelerde ortalama %3,4 olan işkazası oranı Türkiye'de %9,65'tir. Bu oran örneğin haberleşme hizmetleri dalında %88,83'e, metal eşya yapımında %23,66'ya çıkıyor.

Türkiye'de her 10 bin kişiden 6'sı işkazalarında ölüyor. Kömür madenciliğinde ise bu sayı 10 binde 54'tür.

1980 yılında meydana gelen iş kazaları nedeniyle Türkiye'nin toplam değer kaybı 35,1 milyar lira olmuş.

1981 yılında hazırlanan bir projede yalnızca 65 milyon liralık bir yatırımla işkazalarının %1 oranında azaltılabileceği ve yılda 4 milyar 857 milyon liralık yarar sağlanacağı belirlenmiş, ancak 1981 yılında bu proje uygulanmaya konulmamış.

İş Bankası'nın 1982 yılındaki net kârı 4 milyar 651 milyon lira oldu.

Aynı bankanın toplam mevduatı 1982 yılı içinde %77'lik bir artış göstererek 320 milyar liradan 567,5 milyar liraya ulaştı.

Türkiye'de toplam 8,5 milyon kişinin, yani her altı kişiden birinin İş Bankası'nda hesabı var.

SESİNİ YÜKSELT

İŞÇİNİN SESİ

İşçinin Sesi'nin 1 yıllık aboneliği 15 pound. Almanya için 50DM'tir. İsteme adresi: 29, Parkfield Street, London N1.

Çocuk gözüyle

Devrim sevinci

Bu kez üç küçük ressamımız var. Üçü de devrimi çizmiş. En küçükleri olan Işık devrimi bir sevinç, bir mutluluk olarak yorumlamış. "Kötü" faşist de kaçıyor. Savaş ise silahlı burjuvazi karşısında komünizm bayrağı altında yürüyen yığınların gücünü çizmiş. Üçüncü resimde ise işçiler, Partizan marşında söylendiği gibi Lenin'in (kasketli) önderliğinde "kavgalarını okyanus kıyısında" bitirmişler, faşistleri denize dökmüşler.

Çocuklarımız bile devrime böyle güçlü bir inanç besliyorlarsa burjuvazinin de, devrim kaçınını oportünistlerin de işi zor demektir!

Devrim ordusunun gücü

DENEYİM ALIŞVERİŞİ

Faşizmin savaş isteğini kursağında bırakacağız

Emekçi halkımız barbar faşizmin zulmü altında tutulmak isteniyor. İşçi sınıfımız, emekçi halkımız faşizmin zorbalığına uzun süre boyun eğmeyeceğini şimdiden gösteriyor. İşçi sınıfının tepkisi geliyor, her geçen gün sabrı daha çok tüketiyor.

Çağımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır. Emperyalizm kaybettiği mevzileri yeniden kazanmak için, hatta sosyalizmi ortadan kaldırmak ve yok etmek isteğiyle, gitgide daha saldırgan bir siyaset izliyor. Ülkemiz Amerikan emperyalizmi için önemli

stratejik yere sahiptir. Bir de faşizmin varlığı, Amerikan emperyalizminin ek avantajıdır. Son günlerde burjuva basınında "Türk askeri"ni övücü, "Türk askeri gibi iyi asker dünyada yok" gibi demeçler verilmektedir. Belli ki bazı hesaplar yapılıyor.

Türkiye'de devrimi yapalım, Amerikan emperyalizminin, faşizmin savaş çıkırkanlığını, onların tüm arzularını kursaklarında bırakalım. Ülkemizde sosyalizmi kuralım, yaşayan sosyalizmi yeni yeni halkalarla besleyelim.

Faşizmi ininde geberteceğiz!

Kızıl Meydan
Ege

"Kavgalarını bitirdiler okyanus kıyısında"

Haberler çoğalıyor

Örgüt seferberliğimizin başarısında en güçlü araç, devrimci silahımız *İşçinin Sesi* oldu. *İşçinin Sesi* üzerinden geçerek tüm partinin ve devrimci hareketin malı olabilen her türlü haber, bilgi, ders, deney vb., herşey burjuvaziye ve oportünizme sıkılmış birer kurşundur. Bu amaçla çevremizdeki sorunları, olayları, gelişmeleri, halkımızdan kaynaklanan haber ve yorumları daha titiz bir çaba ile İstanbul Postası adı altında iletmeye çalışacağız.

7 Mart Pazartesi günü, Zonguldak kömür ocaklarında büyük bir "iş cinayeti" daha işlendi. Resmî açıklamalara göre 99 işçi kardeşimiz yaşamını yitirdi. Halkın acısı da, tepkisi de büyük oldu. Evren sorumluların cezalandırılacağını söylemek zorunda kaldı. Yalan söylüyordu. Ayılar önce Ankara'da Aselsan'ın fabrika inşaatı çökmüş, 3 işçi kardeşimiz can vermişti. Ne oldu? Hiç.

Halkın tepkisi karşısında cuntta çok telaşlandı. Evren 12 Mart'ta propaganda gezisine çıkacaktı. İşçilerin cenazeleri,

yapılacak gövde gösterilerine gölge düşürebilirdi. Ama intikamcı Ermeni örgütü bu kez de imdatlarına yetti.

Acı olaydan iki gün sonra, 9 Mart'ta Belgrad eylemi düzenlendi. Olay haber bültenlerinde ilk sırayı aldı. Şöven bildiriler, başsağlığı mesajları, cenaze töreni ve madalyalarla, Zonguldak'ın acısı daha "büyük" acı ile bastırıldı. Zonguldak ikinci plana düşürüldü, giderek küçük bir haber durumuna getirildi, eritildi.

12 Mart ve 13 Mart günlerinde, Adıyaman, Hatay ve Mersin'de yaptığı konuşmalarda Evren, Zonguldak'tan hiç söz etmezken, "acılı Belgrad"dan bolca söz etti. Bu olaylardan bir kez daha çıkardığımız ders: "Amaç ve niyet ne olursa olsun, intikamcı eylemlerin ortaya koyduğu sonuçlar emeğin ve halkların kurtuluşu için savaşanlara karşı işliyor. Faşizmin ekmeğine yağ sürüyor."

Öte yandan, söz konusu gezisi ile Evren, "üçüncü yumruk" dönemini başlattı. Eskileri atın, yenileri seçin diyerek, kuracakları faşist partinin propagandasını yaptı. Adıyaman'da Atatürk barajından, Hatay'da toprak reformundan, Mersin'de serbest bölgelerden söz etti. TV görüntülerinden izlediğimiz kadarıyla dinleyicilerin çoğu öğrenciler ve memurlardan oluşuyordu.

Devlet ve kamu kuruluşlarının her kademesinde rüşvet ve yolsuzluk dev boyutlarda sürüyor. Bu işlerde emekli paşalar ve büroları büyük işlev görüyor. Özellikle Ankara'da bulunanlara verilecek yüzde 50'ye varan komisyonlarla, her iş yapılabilir. Rüşvet

DENEYİM ALIŞVERİŞİ

ve yolsuzlukları cuntta teşvik ediyor. Bu işleri Konsey adına T. Şahinkaya'nın yürüttüğü söyleniyor. Büyük bir vurgun mu var, Şahinkaya birkaç kodaman müteahhiti yanına çağırıyor ve tek tek, "bu iş için ne kadar gözden çıkarmaya hazırsınız?" diye soruyormuş. En çok verene işi veriyormuş.

"Kapitalizmin ileri karakolu" işlevini gören Mason çalışmaları 12 Eylül'den sonra hızlandı. Eskiden "demokrat" hatta "sosyalist" olan bir kısım küçük burjuva aydın ve meslek sahibi, bugün Rotary, Lions vb. örgütlerin üyesi durumundadır. Bu tür örgütler sık sık kermes yaparak, kültür ve sanat etkinlikleri düzenliyorlar. Geçenlerde eski TİP üyesi, Safiye Ayla, Lions yararına konser verdi.

Edebiyat ve Sanat çevrelerinde iki konu önem kazanıyor. Birincisi, toplumdaki kadının rolü ve kurtuluşundan hareketle feminizm, ikincisi, dil sorunudur.

Belediye başkan yardımcılarını 5'ten 15'e çıkarıldı. Hırsızlığı işçiler tarafından açığa

çıkartılan bir kısım yöneticilerin yerine, yeni emekli subaylar atandı. Yeniler eskileri aratmıyor. Çoğu emekli albay olan şube müdürleri, emirlerindeki zabıta memurları aracılığı ile, büyük-küçük birçok işyerini haraca bağlamış durumdadır. Haraç için en düşük fiyat, her hafta için bin liradır. Haraç vermeyenlerin mallarına el konuyor, mallar yağma ediliyor.

Cunta yeni Emlak Vergisi yasası ile 20 milyon insanı haraca bağladı. Bu verginin üçte biri "temizlik ve aydınlatma" adı altında toplanacak. Toplanan üçte birler, belediyelere değil, Silahlı Kuvvetleri Güçlendirme Vakıflarına verilecek. Bu durumu resmen açıklamışlardı, şimdi ise gizlemeye çalışıyorlar. 20 milyon konutun yüzde 70'ten fazlası gecekondudur. Bu vergi gecekondulara yeni ekonomik yüküdür. Vergisi verilmeyen konut yıkılacaktır, söylentilerle çıkarıldı.

Komünist selamlarımızla.
İstanbul Postası
İstanbul

Halkımız cuntaya boyun eğmeyecek

Yoldaşlar,

Mektubuma başlamadan önce tüm yoldaşlarıma saygılarımı sunarım. Bu benim ilk mektubum. Bundan sonra sık sık yazmaya çalışacağım.

Anayasa görünüşü ardında cuntta kendi üniformasını saklayacak bir kılıf meydana getirdi. Bu Anayasa'yla bütün demokratik hakları ortadan kaldırdı. Devlet güvenliği dedikleri, vurgunculara karşı çıkacakları susturmak, yalanlar söyleyerek halkı aldatmaktır.

Halk Anayasa'ya evet oyu verdi, diyorlar ama halkımız çok iyi biliyor ki, bu Anayasa işçi, köylü tüm emekçilerin ve aydın kişilerin düşmanıdır. Daha iki gün önce, sermaye gazetesi *Yeni Asır*, bile, Yüksek Hakem Kurulu'nun yeni sözleşmesiyle bazı belediye

işçilerinin ücretlerinde düşüş olmuştur, diye yazdı. Yeni asgari ücret tüm işçilere olduğu gibi tarım işçilerine de vurulan sağ bir yumruktur. Tekel'in tüttüden izlediği politikayla yüzbinlerce emekçi yerli ve yabancı sermayenin kucağına itilmiştir. İşçi sınıfımız ve emekçi halkımız faşist cuntaya kolay boyun eğmeyecektir!

Yaşasın işçi sınıfı!
Yaşasın tüm emekçiler!
Cunta defol!
Binlerce yoldaşımızın hesabı sorulacaktır!
Tanklarla gelen devrimle gidecektir!

Ekini pirinci ekeriz,
Demiri kömürü sökeriz,
Faşizmi ininde gebertiriz!

64'lüler Gurubu
Ege

